

DIRVOS BENDRADARBĖ KALBASI SU VLIKO PIRMININKU

Spalio mėn. 13 ir 14 d. VLIKO būstinėje Washington, DC įvyko VLIKO valdybos posėdis, kuriame be pilno valdybos sąstato, dalyvavo Tautos Fondo atstovai J. Valaitis, Al. Vakselis, A. Spirauskas ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Grožvydas Lazauskas. Posėdyje dr. K. Bobelis padarė platų pranešimą apie Konferenciją Maskvoje bei istorinį susitikimą su min. pirm. G. Vagnorium Vilniuje. VLIKO pirmininkas maloniai sutiko atsakyti į kelis su šios delegacijos kelione Lietuvon surištus klausimus.

–Daktare Bobeli, iš Konferencijos Maskvoje VLIKO delegacija buvo nuvykusi Vilniun. DIRVOS skaitytojams būtų itin įdomu žinoti, ką delegacija ten atsiėmė?

– Ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus kviečiama VLIKO delegacija Lietuvoje lankėsi viena savaitę – rugsėjo 14 - 20 dienomis. Jau pirmosios dienos popietę, dalyvaujant sekretoriui K. Čilinskui ir vyriausybės aparato skyriaus vedėjui A. Skaigiriui, visa VLIKO delegacija buvo priimta min. pirm. G. Vagnoriaus kabinete. Šie pirmieji parengtiniai pasikalbėjimai buvo labai naudingi ir pozityvūs. VLIKas išdėstė savo poziciją, būtent – atsiėmęs savo tikslą palaipsniui likviduoti, perduodamas archyvus bei lėšų aktyvus Lietuvos Respublikos vyriausybei, siūlydamas sušaukti uždaramąjį seimą Vilniuje 1992 m. pirmoje pusėje. Lietuvos ministeris pirmininkas iš savo pusės ragino

VLIKą ir toliau veikti per pereinamąjį laikotarpį, kvietė VLIKO žmones prisidėti prie atsikuriančios Respublikos darbų savo patirtimi ir konkrečiu darbu. Susitarta netrukus vėl sueiti ir pasirašyti formalų sutarimą, kas buvo vėliau ir padaryta.

Tame tarpe delegatai turėjo visą eilę pasikalbėjimų su žurnalais, pasirodė televizijoje, susitiko ir kalbėjosi su įvairių partijų atstovais, aplankė ELTOS būstinę. Dr. K. Bobelis susitiko su prezidentu Landsbergiu. Rugsėjo 20-tą vėl susitiktą su min. pirm. G. Vagnorium, dalyvaujant Lietuvos televizijai. Čia buvo galutinai nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo Komiteto artimiausių mėnesių bendradarbiavimo gairės ir surašytas šio istorinio susitikimo protokolas.

– Taigi būtų įdomu iš Jūsų išgirsti, kokia yra tolimesnė VLIKO ateitis?

– Pagaliau po penkiasdešimt metų vergijos, persekiojimų ir išnaudojimo Lietuva Vakarų valstybių pripažinta, tarptautinių konferencijų ir sąjungų priimta yra vėl laisva nepriklausoma valstybė, tat tuo pačiu metu VLIKO politinė veikla yra ir baigiama. VLIKO valdyba priėmė sekantį konkretų pasiūlymą VLIKO Seimui, kuris įvyks 1991 m. lapkričio 1-3 dienomis Chicagoje. Jis taip skamba: VLIKO politinė veikla yra baigiama. Šiuo metu VLIKas pereina į administracinį periodą, kurio metu turi būti išryškinti ir išspręsti sekantys klausimai: 1. Ryšiai, tęs-

tinumas ir tolimesnė veikla TAUTOS FONDO. 2. VLIKO įstaigos, archyvų, inventoriaus ir finansų perleidimas Lietuvos Respublikos vyriausybei. 3. VLIKO galimybės toliau padėti Lietuvos Respublikos ekonominiui, kultūriniam ir socialiniam atsistatymui. –

(Nukelta į 5 psl.)

Esame Visų Šventųjų ir Vėlinių apmąstymų išvakarėse. Tai padaryti ragina ir iš Vilniaus, Rasų kapinių atsiųsta A. Žižiono nuotrauka, kur sugulę šviesieji Lietuvos laisvės kovotojai.

AR TEISINGAI SPRENDŽIAMAS PILIETYBĖS KLAUSIMAS?

Antanas Dundzila

Du opūs, išsiviją liečiantys klausimai šiuo metu yra svarstomi Lietuvoje: (1) išsivijos lietuvių teisės į prieš karą turėtą ar paveldėtiną nuosavybę ir (2) Lietuvos pilietybės taikymas išsivijai.

Atvirai kalbant, sunku pasakyti, kokia iš tikrųjų yra ten tų svarstomų reikalų padėtis. Neaišku, nes neturime tinkamo, patikimo informacijos ryšio su Lietuva. Lietuva, atrodo, specialiai ir tiesioginiai išsivijos neinformuoja. (Kai kas teigia, kad išsivija buvo geriau informuojama anksčiau – okupacijos laikais, negu dabar, nepriklausomybės pripažinimą turint...) Reikia tikėtis, kad ši padėtis bus sutvarkyta. Tačiau dabar daug mums svarbių žinių gauname pavėluotai arba tik per lūpas. Be to, kai kurioms

mus pasiekusioms žinioms trūksta aiškiai suprantamos interpretacijos, kai kurioms – tinkamų šaltinių. Vieno mūsų išsivijos laikraščio pirmasis puslapis ne informuoja, bet (nemokėsiškai?) disinformuoja: jei ten atspausdinta žinutė būna ne Lietuvių Informacijos Centro (LIC) paruošta, tos žinios tikslumu pasitikėti pavojinga. Taigi iš Lietuvos pusės stokojame mums rūpimais reikalais žinių, o iš išsivijos spaudos – tinkamų pastangų savo skaitytojus informuoti. Kai mums kas nors iš tikrųjų rūpi, tai turėtų būti įmanoma apie tai ir žinias susirinkti, kad ir nusipirkti. Juk gyvename ne akmenis, bet informacijos amžiuje.

Kai kas teigia, kad Lietuva sąmoningai išsivijos ne-

(Nukelta į 4 psl.)

VLIKO pirm. Dr. K. Bobelis pas Lietuvos Aukščiausio Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **VYDŪNO – STORASTOS PALAIKAI** iš Detmoldo (Vokietija) į Bitėnus (Šilutės apskr.) grįžo pro Lazdijus, Marijampolę ir Kauną. Palaidoti spalio 19 d.

Vydūno palaikai į Lietuvą parvežti pagal jo testamentinę valią, kad palaikus į Lietuvą vežtų tik tada, kada ji bus vėl nepriklausoma.

Jau dabar Lietuvoje yra sudarytas Vydūno didžiosios sukakties komitetas – 1993 m. kovo 22 d. minėti jo 125 metų gimimo sukaktį. Tada Lietuvoje būsia Vydūno metai.

• **ŠIA SAVAITĖ LIETUVOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRMININKAS VYT. LANDSBERGIS** lankėsi Minske, Gudijoje ir susitiko su Gudijos pirmininku Šeškevičium. Draugiško aplinkoj aiškinosi abiem kraštams kaimyninio palankumo – ekonominius ir politinius santykius. V. Landsbergis padėjo vainiką ant gudų kareivių kapų, žuvusių Antrojo pasaulinio karo metu. Svečiai iš Lietuvos Gudijoje buvo pagarbiai sutikti ir išlydėti.

• **LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIS** Audrius Butkevičius pranešė, kad Baltijos valstybės priimtos į Šiaurės Atlanto sąjungą.

• **LIETUVOS MINISTERIS PIRMININKAS** Ged. Vagnorius grįžo iš ilgos kelionės Azijos kraštuose. Buvęs Bankoke, Japonijoje ir Korėjoje. Visur Baltijos kraštams jautęs palankumą ir pažadus, kad Lietuva atsistotų ant tvirtų ekonominių pamatų. Tik grįžęs tuoj vėl numato kelionę, drauge su Latvijos ir Estijos vyriausybės pirmininkais į JAV. Dabar Amerikoje lankosi Lietuvos Aukščiausios Tarybos 12 asmenų delegacija, kurią yra pakvietę Amerikos valdžios įstaigos. Jos kviečia į JAV atvykti ir min. pirmininkus.

• **IŠ LIETUVOS ATEINA** nepasitenkinimo žinios, kad Konstitucijos rengimas įjėjęs į akligatvę ir beveik sustojęs. Rengimo komisijai rimti priekaištai padaryti ir tikimasi, kad darbas vėl pajudės.

• **LIETUVOS SĄJŪDIS** savybėje prisiminė, kad suėjo trys metai nuo pirmojo suvažiavimo.

• **LIETUVOJE LANKOSI POETAS HENRIKAS NAGYS.** Jis ten ruošia savo poezijos vakarus, tariasi dėl savo knygų leidimo ir džiaugiasi Lietuvos laisve. Tik pasikalbėjime su Vilniaus radijo pranešėja prisiminė, kad sveikata susilpnėjusi, bet dar ruošiasi parašyti naujų, brandžių eilėraščių. Jo pasakymas, kad gyvendamas Kanadoje visada save laikęs rašytoju, o tik laisvalaikiais dirbęs fabrikuose, visuose sluogse niuose rašytojui sukėlė daug simpatijų.

• **VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO SENATAS** garbės daktaro laipsnius pripažino Vytautui Landsbergiui, Stasiui Lozoraičiui ir Česlovui Milošui. Jie visi trys pakviesti atvykti į universitetą 1992 m. vasario 9 d. ir pasakyti kalbas švenčiant universiteto 70 metų sukaktį.

• **LIETUVOJ, ŠALIA KITŲ ŠVIETIMO REIKALŲ** rimtai pradėta rūpintis Sibire dar tebegyvenančių šeimų vaikais, kad nors kiek mokėtų lietuviškus laikraščius paskaityti ir giminėms į Lietuvą laišką lietuviškai parašyti. Atseit, rūpintis tų šeimų prieauglį prie lietuviybės kamieno jungti.

Blogiausi, kad neturima pilnos statistikos kiek tokių šeimų yra, kiek prieauglio ir kokio amžiaus auginama.

• **ATIDAROMA VILNIUS – KOPENHAGA – VILNIUS** oro linija. Apie tai pranešė Lietuvos viešbutyje, Vilniuje surengtoje konferencijoje Susisiekimo ministerijos ir Aviacijos departamento atstovai. Konferencijoje dalyvavo Danijos atsakingi pareigūnai. Oro linija pradės veikti gruodžio mėnesį.

• **NAUJĄ GAMYBOS SEZONĄ PRADĖJO VALSTYBINĖ ĮMONĖ "ANYKŠČIŲ VYNAS".** Natūralios koncentruotos uogų, vaisių sultys – puiki žaliava ir vaisvandeniams, ir natūraliam vynui. Tokias sultis įmonė eksportuoja į keletą užsienio šalių. Šiemet, po šešerių metų pertraukos, vėl ruošiamasi pradėti gaminti natūralų Anykščių vyną.

• **PARINKTA VIETA KLAIPĖDOS NAFTOS ĮMONEI.** Dėl vietos parinkimo daug kartų posėdžiauta, ginčytasi. Paskutiniam vyriausybės posėdyje sutarta, kad naftos įmonė bus statoma Klaipėdos rajono Labranciškės kaime. Tiltą vamzdžiams nuo bazės iki prieplaukos Baltijos jūroje nutarta tiesti tarp 1-osios ir 2-sios Melragės. Tiltas bus 25 metrų pločio, pustrečio kilometro ilgio, juo eis 24 linijų vamzdynas naftai ir jos produktams bei kitiems reikalams.

• **LIETUVOJE NORIMA KIEK GREIČIAU Į APYVARTĄ** paleisti savus pinigus – litus. Bet kada taip nepastoviai svyruoja rublis, beveik neįmanoma nustatyti tikrą lito vertę. Dauguma ekonomistų mano, kad už 1 litą šiuo metu turi būti mokama 10 rublių. Už 1 dolerį bankas jau moka 42-44 rublius, o juodoj rinkoj dar daugiau.

• **GAUTA ŽINIŲ**, kad iš sovietų kariuomenės dalinio 7574, esančio Vilniuje, spalio 11-12 d. naktį pasitraukė 21 kareivis. Jie daugiausia kilę iš Sankt Petersburg ir nenori tarnauti okupantais Lietuvos žemėje. Apie įvykį kariuomenės vadai nepranešė Lietuvos vyriausybei.

• **SOVIETINĖS KARIUOMENĖS LĖKTUVAI**, esantieji Lietuvoj, neleido į Lietuvą įskristi Vengrijos ir Danijos lėktuvams. Dėl to Sovietų Sąjungai įteikta protesto nota.

AR GALI LIETUVA IŠLIKTI NEUTRALI?

Antanas Butkus

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą Vakarų pasaulis sutiko labai palankiai. Po nepasisekusio pučo, Lietuvos respublikos nepriklausomybę pagaliau pripažino ir Sovietų sąjunga. Tačiau ar Lietuva gali išlikti visiškai neutrali – tai kitas klausimas, dar daugiau – ar jai reikia visiško neutralumo, kuomet šiuolaikinė nuotaka Europoje nėra tam palanki.

Mums neutralumo klausimas itin svarbus, nes jį mus veikia labai didelės svetimės įtakos, k.a. sovietinė kariuomenė, kurios įgulos tebėra Lietuvoje ir nežinia, kada iš Lietuvos bus išvesta. Lietuvoje tebėra sovietų karinis – pramoninis kompleksas, jų partokratija ir KGB aparatas. Šiandien mums labai svarbu stebėti Sovietų sąjungoje vykstančius įvykius ir būtinai išnaudoti Vakarų pasaulio, ypač Vakarų Europos palankumą Lietuvos respublikai. Mums reikia kuo greičiau įsijungti į Europos kolektyvinio saugumo sistemą. Šias eilutes rašant Jungtinių Tautų ansamblėje svarstė Pabaltijo respublikų susigrąžinimą į savo tarpą. Jos buvo priimtos vienbalsiai, nes ir Kremlius po rugpjūčio 18-21 dienos nepasisekusio pučo šiam procesui nebesipriešino.

Kaip žinome, šiandien sovietai yra daug labiau sukalbamesni, praradę išdidumo maniją nuolankiai prašo, tiesiog maldauja ekonominės pagalbos. Paskutiniam susitikime su JAV valstybės sekretorium J. Bakeriu, prezidentas Gorbačiovas pažadėjo atitraukti savo karines pajėgas iš Kubos, o Rusijos prezidentas Jelcinas pasisakė, kad Rusija yra pasiruošusi pradėti rimtas derybas su Japonija dėl Karalių salų sugrąžinimo Japonijai, kurias jie prieš Antrojo pasaulinio karo pabaigą yra užėmę.

Kaip žinome, JAV ir kiti Vakarų kraštai, bijodami Sovietų sąjungos subyrėjimo ir atominių ginklų patekimo į nepatikimas rankas, daro didesnes ekonomines nuolaidas sovietams, kad kaip nors išlaikytų po nepasisekusio pučo kad ir labai susilpnėjusį Sovietų sąjungos centrą. Dėl to, JAV pažadėjo sovietams ekonominę pagalbą per Tarptautinį banką, kai sovietai ir jų žinioje buvusios respublikos paruoš krečius planus išėjimui į laisvąją rinką. Ekonominę pagalbą suteikti ruošiasi Prancūzija ir Anglija. Vokietijai tai padaryti šiuo metu gana

sunku, nes jos išdas labai ištuštėjo po tokio milžiniško išmokėjimo sovietams už "Icidingą" susijungti Rytų ir Vakarų Vokietijoms. Be to Vokietiją ekonominiai labai slegia Rytų Vokietijos ekonominis atstatymas.

Sovietų sąjungoje tebesančiom respublikoms yra pasiūlytas naujas ekonominis projektas su laisvosios rinkos įsivedimu, privačia nuosavybe ir rublio vertės pakėlimu. Šis projektas yra pateiktas labai bendro pobūdžio – jame nėra jokių detalių, nei specifikos. Tai dar vienas bandymas tas respublikas išlaikyti drauge.

Rusijos federalinė respublika, kuriai priklauso didžiausia Sovietų sąjungos teritorija ir žemės turtai, nori tą projektą skubiai priimti, tad kitos sovietų respublikos nebeturi daug laiko rimtai dėl to projekto pasisakyti. Gi laikinosios valdžios ekonomijos skyriaus viršininkas J.A. Yavlinskis sako, kad Rusijos respublika pradės tą projektą tuoj pat vygydyti, nes jai reikia skubiai gauti užsienio kapitalo. O JAV ekonomistai šiuo metu nupiešė labai tam są sovietų ekonomijos paveikslą – nepaprastai greitai krentantis pragyvenimo lygis ir labai greit kylanti infliacija.

Lyginant su praėjusiais metais pramonė sumažėjusi 8 %. Tokios tragiškos ekonominės padėties akivaizdoje, dešimt Sovietų respublikų sutarė, kad būtinai reikia bendro plano maisto produktų pristatymui, užsienio valiutų ekonominės pagalbos išrūpinimo. Šalia to, Gorbačiovas siūlo sudaryti savanorišką nuolatinę ekonominę sąjungą su visom 15 respublikų, įstaitant ir nepriklausomybę atgavusias Pabaltijo respublikas. Trijų savičių bėgyje norima pasirašyti šią ekonominę sutartį, kuri bus paremta laisva rinka ir privačia nuosavybe, bendra bankine sistema ir laisvu pasikeitimu prekėmis bei patamavimais.

Sovietai pasidarė "apskrito stalo" belaisviai, rašo Maskvos Gazeta. Sąjungoje nėra nei žiūrovų, nei referentų. Jeigu ir būtų žaidimo teisėjas, būtų vistiek beprasmiška, nes "žaidimas" žaidžiamas be taisyklių. Tokios abejonės sovietuose kyla po nepasisekusio pučo. Tačiau yra ir vilties, nes chaosas buvo išvengtas ir nauja Valstybės taryba bus laikina, kuri turės nuvesti į tikrą konfederatinę valstybę. Sovietinių valstybių preziden-

antai turės gauti pritarimą savo politikai iš naujo parlamento. Be parlamento pritarimo palankumo jie negaus visuomenės pritarimo vedant sunkius ekonominius varžtus, kad išgelbėtų kraštą iš susidariusios ekonominės krizės.

Izvestijos komentatorius A.Y. Bovin tvirtina, kad tauta pasirinko šį pereinamąjį laikotarpį ir kad kito kelio jai nėra. Didžiausias pliusas, sako A.Y.B., kad spauda pasidarė tikrai laisva. Mums teikia vilties, kad sovietai pasirinko tikrą kelią ir dėl to, kad naujoji taryba savo pirmajam posėdyje nutarė pripažinti Baltijos respublikų nepriklausomybę. Viso to akyvaizdoje, neabejotinai susidarė nauja geopolitinė situacija. Vakaram iškilo aštrus ir skubus klausimas – kokios ekonominės ir kiek techninės pagalbos reikia suteikti naujam sovietų Centrai ir kiek tuoj reikia duoti respublikoms? Dar sunkesnis klausimas – kaip tokią pagalbą bus galima suorganizuoti ir kaip ją administruoti? Dabar jau aiškėja kokiose srityse ekonominiai stiprios šalys gali geriausiai padėti: maisto produktų paskirstyme, perorganizuoti jų sovietų karinę ekonomiją į civilinę, kaip efektyviau panaudoti energiją, transportaciją, komerciją, kaip įvesti privatizaciją, sunkiosios pramonės politiką, bankinę ir juridinę sistemą.

Iki šiol Vakarų valstybių pagalba susidėjo iš mažos grupės ekspertų ir trumpų jų vizitų, per kuriuos jie, dirbdami po keliolika valandų per dieną bandė išnarplioti visas komunistinio – komandinio valdymo būdas ir pastatyti nusilpusį, vos šliaužiojantį sovietų milžiną, ant sveikų ekonominių kojų.

Akivaizdu, kad naujoje situacijoje reikia žymiai daugiau pastangų ne tik Vakarams, bet svarbiausia ir Rytams. Išsilaisvinusios Pabaltijo valstybės – Lietuva, Latvija ir Estija tuo keliu yra pasiryžusios žengti tvirtą žingsnį.

ROMAS PUKŠTYS,
Transpak firmos savininkas, vyksta į Lietuvą lapkričio mėn. Perveda pinigų doleriais, tvarko palikimus, priima užsakymus AUTOMOBILIAMS. Atsiskaitymas iki lapkričio 23 d.

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

Skaitųkit ir platinkit
DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIUNAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų •
Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę •
Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Š. MARČIULIONIS IR LIETUVOS RINKTINĖ

Edvardas Šulaitis

Krepšininkas Šarūnas Marčiulionis, kaip žinome, praėjusią vasarą buvo atžymėtas kaip geriausias praėjusio dešimtmečio Lietuvos sportininkas (tas buvo padaryta "Sporto" laikraščio skaitytųjų balsavimo duomenimis). Jis tą įvertinimą gavo praėjusią vasarą, kada lankėsi Lietuvoje ir jam buvo patikėtas IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių deglo įnešimas į Kauno stadioną per tų žaidynių atidarymo iškilmes.

Šiaip Š. Marčiulionis jau du metai gyvena JAV ir žaidžia Golden State "Warriors" krepšinio profesionalų komandoje, gaudamas apie 1.300.000 dol. per sezoną.

Š. Marčiulionis nepasitenkina vien tik krepšinio žaidimu bei dolerių rinkimu. Jis nuo pat atvykimo Amerikon stengėsi visais galimais būdais garsinti Lietuvą spaudoje, per radiją ir televiziją, nors tokie dalykai Amerikoje profesionalams neįsinauina į naudą.

Paskutinėmis savaitėmis

apie Š. Marčiulionį vėl prabilo Amerikos spauda, ypač šiaurinėje Kalifornijoje (ten Šarūnas gyvena) leidžiama. San Francisco "Examiner" dienraštis rugsėjo 27 d. laidos sporto skyriaus sekcijos pirmame puslapyje pagrindinėje vietoje paskelbė straipsnį "No longer a man without country" su antrine antrašte "Marčiulionis putting together Lithuanian Olympic team". Čia rašoma, jog Lietuva gavo tarptautinį pripažinimą ir todėl galės dalyvauti olimpinuose žaidimuose. Todėl Šarūnas savaitę laiko praleido Los Angeles mieste, ieškodamas paramos savo krepšinio mokyklai Vilniuje (jis dabar ją ten stato) ir rūpindamasis suradimu sponsorų Lietuvos olimpinei krepšinio rinktinai.

To paties laikraščio spalio mėn. 3 d. numerį yra rašoma, jog "Warriors" komandos trenerio sūnų Donnie Nelson Š. Marčiulionis pakvieta būti Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės trenerio asistentu ir šį pa-

kvietimą Donnie priėmė, o jo tėvas pareiškė, kad "tai labai puiku". O kituose laikraščiuose net pažymima, kad Donnie Nelson jau Lietuvos "Olympic Coach". Daug kur pažymima, kad JAV olimpinė rinktinė yra įtrauktas "Warriors" komandos žaidėjas Chris Mullin, tad Barcelonoje sekančiais metais gali žaisti Marčiulionis prieš Mullin. Visuose rašiniuose minima, kad Marčiulionis kartu su kitais trimis lietuviais 1988 m. olimpinuose žaidimuose Korėjoje įveikė JAV krepšinio rinktinę, nors dabar JAV rinktinė jau bus žymiai stipresnė, nes pirmą kartą į ją bus įtraukiami šio krašto profesionalai.

Spalio 8 d. apie Marčiulionį ilgą straipsnį atspaudė kitas didelis San Francisco dienraštis "Chronicle". Čia vėl kartojamos Šarūno pastangos sudaryti gerą Lietuvos krepšinio rinktinę (čia minimas kandidatas į ją ir lietuvių kilmės amerikietis profesionalas Chuck Aleksunas). Rašinyje taip pat nesigailima gražių žodžių ir pačiam Marčiulioniui, sakant, kad per du metus jis padaręs labai gerą pažangą anglų kalbos mokėjime, o taip pat ir žaidime, nežiūrint, kad praėjusį sezoną jį kamavo sužeidimai ir dėl jų turėjo praleisti daug rungtynių ir nupuolė jo įmestų krepšių vidurkis. Dabartiniu metu Marčiulionis minimas kartu su komandos žymiu trejetuku: Tim Hardaway, Chris Mullin ir Mich Richmond, o mūsų žmogumi (t.y. pirmuoju atsarginiu žaidėju), kadangi pirmieji trys yra ginikai (kaip ir Marčiulionis) ir vienas iš jų turi būti atsarginis.

Beje, šio sezono NBA pirmenybių žaidimų morotonas (turi būti sužaistos 82 rungtynės) pradedamos lapkričio 1 d. Tą dieną pamatysime ir Marčiulionį toje pačioje "Warriors" komandoje, nes kalbos apie jo "pardavimą" jau praėjo ir jis turėtų šioje komandoje sužais ti ir trečiąjį sezoną, po kurio baigsis sutarties laikas su šia komanda.

Reikia palinkėti Šarūnui geros sėkmės ne tik "Warriors" komandoje, bet ir jo didelėse pastangose padėti Lietuvai ir jos krepšiniui.

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakytinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

PELNYTAS ARNOLD VOKETAČIO ĮVERTINIMAS

Egidijus Mažintas

Nijolė ir Arnoldas Voketaičiai supažindina su vokalinio meno niuansais.

Š.m. spalio 27 d. Clarice L. Buckman teatre (Connecticut'o valstijoje) įvyks iškilminga ceremonija – iškilmės. Quinpiac koledžas kasmet Nusipelnusio auklėtinio diplomu ir specialiai šiai progai skirtu medaliu apdovanoja labiausiai nusipelnusius auklėtinius, kurie savo profesijose ir visuomenėje pasiekė ypatingų laimėjimų.

Echilino Sveikatos Centre tarp keletos kitų visoje Amerikoje plačiai žinomų asmenų A.L. Magnoli, The Jazz Company Filmų direktoriaus, J.L. Chernov, W Disney kino studijos vice-direktoriaus, R.W. Wandless. S. Goldwyn Company vice-direktoriaus, bus apdovanojamas ir mūsų tautietis Arnoldas Voketaičis, operinio dainavimo srityje pasiekęs pasaulinį pripažinimą, o šiuo metu sėkmingai profesoriaujantis Auburno Universiteto Operos studijoje.

Solistas A. Voketaičis turėjo labai gerą reputaciją ne tik tarp teatro kritikų, bet ir tarp cilių žiūrovų. A. Voketaičis tipiškas amerikietiškos dainavimo mokyklos atstovas su labai gerai techniškai įvaldytu balsu ir su neapkreipama vaidyba. Įgimtas artistiškumas, elegancija, neciliniai sceniniai duomenys leido artistui pilnai atsiskleisti daugelyje vaidmenų ir turėti labai sėkmingą karjerą, kurios galėtų pavydėti daugelis žymių dainininkų.

Dainininko partneriais scenoje buvo žymiausi mūsų laikmečio dainininkai, to

kie kaip italų tenorai – C. Bergonzi, L. Pavarotti, M. del Monaco, ispanų tenorai – P. Domingo, Ch. Carceras, sopranai M. Cabelle, R. Tebaldi, B. Sills, J. Sutherland, T. Stratas ir daugelis kitų. Šios žymiausios operos žvaigždės dažnai mūsų tautietį, vadindavo "mažuoju Lietuvos ambasadoriumi", už didelę meilę pavergtajai tėvynei ir už nepailstamas pastangas keliant Lietuvos problemą tarp teatro kolegų ir aktyvioje koncertinėje veikloje.

Dainininkas sukūrė apie šimtą septyniadešimt (170) vaidmenų įvairių operų ir kitų muzikinių vaikų pastatymuose ne tik šiuolaikinių autorių, bet ir tokių praeities kompozitorių, kaip Verdi, Puccini, Donizetti, Bizet, Wagner, Mozart, Bellini, Gounod ir kt. Solisto mėgiamiausias vaidmuo – Don Kichotas, to paties pavadinimo prancūzų kompozitoriaus Massenet operoje.

"A. Voketaičio išrinkimas ir pripažinimas yra ilgų metų darbo įvertinimo kulminacija" – sako Quinpiac koledžo prezidentas John L. Lahey. Ši maloni žinia ypač sujaudino Lietuvos muzikus. Nežiūrint to, kad solistas nei karto nebuvo Lietuvoje, A. Voketaičio pasiekimai yra lietuvių muzikinės kultūros aukso fonde. Tai menininkas, kurio pasiekti laimėjimai yra patys ryškiausi, nežiūrint to, kad Lietuva nuolat garsėjo ge-

(Nukelta į 8 psl.)

AR TEISINGAI SPRENDŽIAMAS PILIETYBĖS KLAUSIMAS?

Antanas Dundzila

(Atkelta iš 1 psl.)

informuoja. Prie tokio teigimo yra segamas, mandagiai kalbant, buvusios sistemos aparato žmonių teisių ar sikių protegavimas. Tai sunkokas kaltinimas, kurio pateisinimui tačiau gali būti šiek tiek pagrindo.

Apie nuosavybę š.m. spalio 3 d. DIRVOS vedamajame rašė V. Šliūpas. Rašė kietokai, aiškindamas išeivijos teisę į nuosavybę Lietuvoje. Prie to aiškinimo aš jungčiau dar vieną papildymą, liečiantį šiuo metu suprantamos padėties motyvaciją. Aš spėliočiau, kad Lietuvos parlamentas (Aukščiausioji Taryba, AT) galbūt bando apsaugoti Lietuvą nuo paskutinio pusšimčio metų Lietuvoje diegtos kolonistų įtakos. Aš čia tik spėliuju, nes viso reikalo Lietuvoje bent pakenčiamam supratimui neturiu reikiamų duomenų.

Tad šiuo kartu pakalbėkime apie pilietybę. Jei Jūs manėte, kad – savo gimimu prieškarinėje Lietuvoje ar gimimu prieškarinės Lietuvos piliečių šeimoje – Jūs turint dabartinės, nepriklausomos Lietuvos pilietybę, tai labai klystate. Išeivija dabartinės Lietuvos pilietybės neturi. Skamba tiesiog izeidžiančiai!

Gal netikite? Gal manote, kad skaitote to, ano laikraščio, pirmąjį puslapį? – Ne, skaitote DIRVĄ, o DIRVA Jums pacituos iš 1991-X-3 d. DRAUGO trečio puslapio. Ten rašoma, kad G. Palubinskaitė primygtinai net du kartus klausė Lietuvos parlamento nario (jei neklystu, vieno iš V. Landsbergio pavaduotojų) Romualdo Ozolo apie išeivijos pilietybę ir gavo tokį gautinį atsakymą: "...turėtosios Lietuvos Respublikos pilietybės tęstinumas nėra nutrauktas... Tačiau įteisavimo procedūros šiandieninėje Lietuvos Respublikoje dar nenumatytos." Atsakė klasiškai, kaip talentingas JAV politikas, kuris išvengia klausytojui nemalonaus atsakymo.

Tas pats R. Ozolas 1991-IX-21, viešai kalbėdamas LB seminare Washingtone, kiek paprastesniais žodžiais patvirtino, kad išeivija Lietuvos pilietybės neturi. Čia prieš atsakydamas apie pilietybę, prelegentas gana sklandžiai nupasakojo savo, turbūt viziją apie vieningą lietuvių visuomenę pasaulyje: be diferenciacijos, kad čia Lietuvos lietuviai, o ten – išeivija... Gi sekančią savaitę kalbėdamas Lemonte,

jis vienam mano Lietuvoje gimusiam bičiuliui dar paryškino, kad mūsų norima prieškarinė Lietuvos pilietybė pasibaigė su prieškarine Lietuva, ji dabar nebegailioja...

Tame pačiame LB seminare kalbėjęs Aleksandras Štomas tvirtai oponavo tokiai Lietuvos valdžios laikysenai. A. Štomas paryškino, kad, pagal R. Ozolo nupasakotą dabartinę Lietuvos laikyseną, Lietuvos pilietybės neturi net Lietuvos Atstovas Stasys Lozoraitis! Ar ne keista, kad Lietuvos užsienio pasus iš Lietuvos atvykusiems net Lietuvos valdžios pareigūnams išdavinėjęs Lietuvos Atstovas Stasys Lozoraitis, visą savo gyvenimą atidavęs Lietuvos diplomatiniai tarnybai, šandieną yra likęs be Lietuvos pilietybės??? Ar Lietuvos diplomatų (dabar Ambasados, o anksčiau Pasiuntinybės) išdavinėti Lietuvos užsienio pasai galioja Lietuvos valdžios akys? Jei galioja, tai turi galioti ir paso savininko Lietuvos pilietybė, nes tik Lietuvos pilietis gali turėti Lietuvos užsienio pasą! Kuo gi tie, iš Lietuvos atvykę valdžios pareigūnai ir svečiai, laikė taip jų visų norimus gauti Lietuvos Respublikos užsienio pasus? Dabar paaiškėjo, kuo jie laikė: laikę pasus žaisliukais, gal kalėdinių eglučių papuošalais. Čia labai keista ir liūdna. Lietuvos Respublikos užsienio pasas juk neturėtų būti tik taip sau įdomiu, lyg pašto ženkleliu, po Ameriką sau važinėjančiams pasų filatelistams. Šalia visų kitų reikalavimų, pasą reikia gerbti.

Visi žino apie anksčiau praktikuotą dvigubą Lietuvos – JAV pilietybę. Taip pat žinome visą eilę tokių lietuvių (šiuo metu jų jau mažai gyvų), kurie, atvykę į Ameriką, sąmoningai JAV

pilietybės neėmė, jie liko 100.000% ištikimi Lietuvos Respublikai, jos teisei santvarkai. Šiurpsta man oda pagalvojus, kad dabartinė Lietuvos valdžia laiko išeiviją tos "anos" Lietuvos piliečiais, be savaime suprantamo teisinio tęstinumo į dabartinę Lietuvos gyvenimą. Man labai gaila visų tų išeivių, kurie čia numirė manydami, kad jie yra jų numylėtos Lietuvos piliečiais. Lietuvos interesais prekiaavo Hitleris su Stalinu, iki 1991 rugsėjo pradžios Lietuva prekiaavo daugelis valstybių. Tenka daryti išvadą, kad Lietuvos valdžia prekiauja dabar mumis, prekiauja Lietuvai lojaliai išeivija!

Šalia nustebeimo ir gėdulo dar yra logika ir praktiško gyvenimo pavyzdžiai. Štai, pora jų. Dabartinė Lietuvos valstybė nepripažįsta iki 1940 m. gyvavusios Lietuvos Respublikos pilietybių, tačiau neneigia teisių iki 1940 m. įsigytą ir po 1940 m. užsienioose išsaugotą Lietuvos Respublikos aukšą. Ką į tai atsakysite, po Ameriką važinėjantieji (su reikalais ir be reikalų) valdžios Ponai? O kaip su užsienyje esančiomis Lietuvos Respublikos pasiuntinybių nuosavybėmis – koku pagrindu, nepripažindama "anos" Lietuvos, "dabartinė" Lietuvos valdžia jas perima? Šie pavyzdžiai kelia mi be piktumo, be retorikos, tik stengiantis vaizdžiai paryškinti, kad pilietybės reikalas negali būti izoliuotas nuo cils kitų Lietuvos Respublikos "anuometinių" ir "dabartinių" reikalų, pvz., nuo tarptautinių sutarčių (įskaitant ir 1920 m. Lietuvos – SSSR sutartį), nuo nuosavybės reikalo, nuo reikalo Lietuvai atlyginti už padarytus nuostolius ir t.t. Čia tiktų dar paminėti ir 1990 kovo 11 d. nepriklausomybės atstatymo deklaraciją, kurioje labai konkrečiai yra paminėta iki 1940 m. veikusi Lietuvos Respublika ir kur teigiama, kad dabartinė Lietuva yra "anos" tęsinys.

Objektyvumo dėlei taip

pat yra būtina pažymėti, kad pilietybės reikalas galbūt yra sprendžiamas, kaip ir nuosavybė, paskutinio pusšimčio metų atėjūnų į Lietuvą pavojaus šešėlyje. Duok, Dieve, kad tai būtų tiesa.

Lietuvos pilietybės klausimas išeivijai yra ne tik teisinis bet ir dvasinis. Jis liečia ne tik Lietuvoje gimusius ir karo metu išvykusius, bet ir jų vaikus. Nepaprastų aplinkybių keliu šiuo metu Lietuvos AT atskiriems asmenims teikiamos Lietuvos pilietybės šio klausimo neišsprendžia. Suprantama, kad gali būti operuojama tam tikrais pilietybės pripažinimo terminais bei pilietybės pripažinimo kategorijomis. Tačiau nesuprantama, kad be tinkamų, išeiviją pasiekiančių duomenų, išeivija būtų nustumta į pilietybės užtvorį. Spėliočiau, kad, imant praktiškai, tą Lietuvos įstatymų akys neprarasta pilietybę naudosis nedidelis išeivių skaičius, Lietuvai gan nereikšmingomis turistinio pobūdžio kelionėmis. Lietuvos rinkimuose išeivijos balsas tikrai niekada nebus svarus, jo Lietuva turėtų nesibijoti.

Visi, priimdami JAV pilietybę, atsisako visų kitų turėtų pilietybių – toks jau yra JAV pilietybės įstatymas, nežiūrint ką apie dvigubas pilietybes Lietuvos įstatymai sako. Kai kas iš naujųjų JAV piliečių dabar teigia, kad jie savo širdyje Lietuvos pilietybės neatsisakė arba, jei atsisakė, tai dabar nori ją atgauti. Aš esu nusistatymo, kad mano paties gautos JAV pilietybės priesaika Amerikai buvo tei

siškai tikra ir nuoširdi, kad aš esu Lietuvos pilietybės pats atsisakęs. Aš tačiau niekada neatsisakiau dvasiinių ryšių, nei pilietinio nei tautinio lojalumo. Mane stebina ir užgauna, kai kalbama apie tos mano turėtos, Lietuvos Respublikos įstatymais pripažintos, man visada buvusios ir tebeesančios labai brangios pilietybės tęstinumo kategorišką nubraukimą.

Jei pilietybės tęstinumo nėra, tai Lietuva mano akys pasistato eiliniu labdarybės objektu – toje pat kategorijoje kaip Washingtono benamiai, kai Etiopijoje nuo bado mirštantieji, kaip uraganų nusiaustų pakrančių aukos, kaip koki nors visokiausio įstaigų globojami našlaičiai, kaip baisių ir nepagydomų ligų aukos, kaip pragariškos Irako okupacijos nusiaustas Kuvcitas. Jei pilietybės tęstinumas išeivijai paliekamas, tuomet Lietuvos valdžia labai konkrečiai, savo išleistu įstatymu pabrėžia visų lietuvių – visų – laukiamą abipusį lojalumą, logiką, linksniuojamą tautos konsolidaciją, o taip pat ir dvasinius ryšius.

Tiek man pačiam, tiek už mane nepalyginamai daugiau Lietuvai pasidarbavusiems išeivijos lietuviams, tiek visai išeivijai Lietuvos valdžia šiuo metu kolektyviniai pilietybę neigia. Aš suprantu savo paties Lietuvos pilietybės neturėjimo esmę. Aš tačiau negaliu sutikti su visos išeivijos tokiu kolektyviniu traktavimu: čia daroma žaizda ir žala.

(1991-X-16)

BALTIJOS AR PABALTIO?

Spaudoje, per radiją, televiziją nuolat girdime tam tikrą painiavą: vieni Lietuvą, Latviją ir Estiją vadina bendru Baltijos, kiti – Pabaltijo vardu. Dažnai net to paties autoriaus straipsnyje vartojami abu pavadinimai. Todėl visiškai nebeaišku – ar kalbama apie tas pačias, ar skirtingas teritorijas. Tą painiavą reikia užbaigti, juo labiau kad to reikalauja Respublikos nepriklausomybės ir jos tarptautiniai ryšiai, diplomatinė kalba.

Taigi koks pavadinimas teisingas? Atsakymą duoda šio klausimo geografinis ir politinis aspektas.

Geografiniu atžvilgiu Lietuva, kaip ir Latvija bei Estija, priklauso Baltijos jūros regiono šalims. Taip ji visada buvo ir yra priskiriama visų užsienio valstybių (išskyrus SSSR) ir organizacijų geografinės vadovėliuose, knygose, kartografiniuose leidiniuose ir dokumentuose. Ir tarpukario Lietuvos Respublika laikė save Baltijos valstybe. Lietuvos geografų draugija šiandien taip pat įeina į Baltijos valstybių geografų draugijų asociaciją.

Politiniu atžvilgiu minėtos respublikos taip pat priklauso Baltijos valstybių grupei. Pabaltijo vardas atsirado ir pradėtas vartoti tik Sovietų Sąjungai okupavus tris rytines Baltijos valstybes. Jos neteko ne tik nepriklausomybės ir teisės į savo žemę, bet dar labiau teisės į savo jūrą, jos teritorinius vandenius. Taip tapome PriBaltika (Pri Baltika). Beje, per visus okupacijos metus šis pavadinimas vartojamas tik SSSR. Nei Baltijos valstybių inkorporavimo į SSSR sudėty, nei tokio naujadaro "PriBaltika" užsienio valstybės nepripažino.

Todėl kalbant apie Lietuvą, Latviją ir Estiją reikėtų vartoti tik Baltijos valstybių terminą. Pabaltijo ar PriBaltikos pavadinimas iš esmės yra klaidingas ir geografiniu, ir politiniu požiūriu. Nusikratėme okupacijos, nusikratykime ir okupacinio režimo terminų.

Prof. Stasys Vaitekūnas
Lietuvos geografų draugijos prezidentas

**Visi, kurie skelbiasi Dirvoje
niekad nesigaili**

DĖMESIO!

Tai savaitinis Lietuvių tautinės sąjungos laikraštis, leidžiamas Lietuvoje ir redaguojamas Rimanto Smetonos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių J.A. Valstybėse.

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriai.

VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką –
519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068
Tel. 708-823-3607

SENOJI KERNAVĖ

Dr. Vincas Kryževičius

Pastaruoju metu keliama dar viena hipotezė: Mindaugo kirkštas, jo karūnacija vyko jo pastatydintoje (1251-1254) Vilniaus katedroje (Romas Batūra).

Livonijos "Eiliuoti kronika" XIII a. pabaigoje, tuo pačiu metu, kurį čia aprašėme, mini (8368 eilutėje) 1278 m. Livonijos kariuomenės žygį prieš Traidėnį ir jo valdytą Kernavės žemę "Keren ... zu Kernowen... do wart kuniges Thoreiden lant beroubet viel und verbrant". Livonijos Hermano Vartbergės kronika pažymėjo, kad 1277 m. Livonijos magistras Ernestas žygiavo į lietuvių Kernavės žemę: "... fecit autem magnam expeditionem interram Letwinorum versus Kernowe" (SRP t. II, p. 48). Tas pats Hermanas nurodė, kad 1365 m. rugpjūčio 15 d. vokiečių riteriai pirmą kartą žygiavo į Vilnių. Šis antpuolis surengtas todėl, kad Kęstučio sūnus Butautas 1365 m. liepos 25 d. su 15 lietuvių atvyko į Karaliaučių ir jie visi buvo pakrikštyti. Butautas gavęs Henriko vardą. Ta proga ir buvęs surengtas didelis karo žygis į Vilnių pro Ukmergę, Kernavę ir Maišiagalą. Matyt, tikėtasi į Vilniaus sostą pasodinti Kęstučio sūnų Butautą. Kernavės ir Maišiagalos pilys buvo sudėgintos: "castrum Kernow et Meisegale igne combusit".

Vilniaus pilies kryžiuočiai nepaėmė. Žinių apie mirtį žygį pateikia ir Vygandas Marburgietis. Jis kryžiuočių maršrutą pratęsė iki Ukmergės: nuo Gaižuvos traukta pro Labūnavą, iš ten – į Žeimius, o iš Žemių į Ukmergę.

Į Vilnių kryžiuočiai dar žygiavo 1375, 1377, 1390, 1394, 1402 metais. Jie turėjo du kelius: vienas Nemu nu iki Darsūniškio, toliau – Pro Semeliškes, Onuški ir Trakus iki Vilniaus. Kitas ėjo per Žeimius ir Ukmergę, Kernavę ir Maišiagalą.

"Kryžiuočių kelių aprašymuose" (Wegeberichte), sudarytuose XIV a. pabaigoje remiantis žvalgų pranešimais, Nr. 65 pažymėtas toks maršrutas: Kulva (netoli Jonavos), Vepriai, Labū-

nava, Kernavė, Maišiagala. Kelias apibūdintas kaip tinkamas plėšikavimui. Nr. 66 pažymėtas kelias pro Žeimius, Ukmergę ir Kernavę. Taigi Kernavė kryžiuočiams buvo pakeliui į Vilnių ir todėl nuo seno žinoma.

Vieną seniausių Lietuvos miestų – Kernavę prie Neries Gediminas atidavė vyriausiajam sūnui Manvydui, priedo dar perleido Slonimą. Po metų bevaikis Manvydas mirė. Kernavė atiteko Algirdui, o Kęstučiui – Slonimas. Nuo tol ir atsirado Kernavės administracinė priklausomybė nuo Algirdo valdomo Vilniaus, o Slonimo – nuo Kęstučio – Trakų.

Algirdo sūnus Jogaila Kernavę aidavė broliui Vygantui – Aleksandrui. Bet šis greit mirė, nepalikęs palikuonių.

1392 m. pradėjęs valdyti Lietuvą Vytautas, naikino vadinamąsias dalines kunigaikštystes. Kernavėje jis ne kartą buvo, ją ir Maišiagalą padarė valstybės dvarais ir į juos paskyrė vietininkus arba valdytojus. Vieną jų – Vytauto brolių Žygimantą – Lietuvos metraštinis vaizduoja kaip žiaurų tironą naikinusį nepaklusnius kunigaikščius. Keršydami už tai, Žygimanto priešininkai 1440 m., Verbų sekmdienį, jį nužudė Trakuose.

Beje, tarp Žygimanto nuškiausių minimas ir Algirdo anūkas, Kijevo kunigaikščio Vladimiro sūnus Aleksandras, pramintas Olelka. Žygimantas, atėmęs iš jo Kijevą, uždarė jį

Kernavėje, o jo žmoną ir du sūnus – Simoną ir Mykolą – Utenoje.

XIV a. Kernavė išaugo į seniūnijos centrą. Lietuvos metriką tyrinėję rusų istorikai M. Liubavskis ir M. Dovnaras – Zapolskis nurodė, kad Kernavė paminėta tarp kitų Lietuvos miestų, 1529 ir 1551 metais mokėjusi sidabrinės mokesčių. 1522 m. Žygimantas Senasis Kernavę atidavė valdyti Podbereskiui, o 1547 m. Matui Giedraičiui.

Privilegijų Kervavė ilgai neturėjo. Savaitinio turgaus teisę iš karaliaus Augusto II gavo tik 1732 m. spalio 18 d. Tai padėjo atkurti sumenkusį miestelį. Kol kas dar nepavyko aptikti duomenų, ar miestas turėjo Magdeburgo teisę.

1791 m. karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis Kernavei suteikė privilegiją ir miesto herbą, kuriame vaizduojamas riteris, stovintis vartuose miesto griuvėsių fone, o apačioje užrašas: "Verčiau prarasiu gyvybę negu laisvę". Herbo piešinyje nebėra miesto griuvėsių fono, lieka tik kalaviją ir skydą rankose laikantis šarvuotas riteris, stovintis tarpvartėje. Vartai raudoni, šarvai dangiškos spalvos, o fonas baltas.

XVII-XVIII a. Kernavės seniūnija ir miestelis buvo Lietuvos bajorų Balazarų valdoma. Nors vienu metu jie giminiavosi su didikais Oginskiais, patys nebuvo kilmingi. Žymesni Belazarų šeimos atstovai buvo Minsko vaivada Kazimieras Belazaras, jo broliai Kristupas ir Adomas, pastarasis beje buvo Vilniaus kapitulės narys. Belazarų nuosavi dvarai buvo nusidriekę per visą Žemaitiją. Tai Grinkiškis, Tendžiogala, Bailozariškės (Jotainiai), Labardžiai, Kairėnai ir kt.

Iš šios šeimos kilęs pir-

masis Kernavės seniūnas buvo Kazimieras (1687 m.), po to – Karolis (1704 m.), dar vėliau – viena iš iškilesnių miesto asmenybių Matas Belazaras (nuo 1720 iki 1756 m.). Jis buvo vedęs Oną Oginskaitę, kuri likusi našle, Kernavę perleido Juozui Belazarui.

Lenkų istorikas Emanuelis Rostvorovskis knygoje "Legendy i fakty" nesebiai iškėlė hipotezę, kad vienas iš Belazarų giminės,

greičiausiai Matas, galėjo būti ir garsios knygelės "Głos volny wolnosc obiespieczający" ("Laisvas balsas, laisvę užtikrinantis (apsaugantis") autorius. Joje deklaruojama visų žmonių įgimta teisė būti laisvais. Kai kurių istorikų šios knygelės autorystės teisę priskiriama buvusiam lenkų karaliui (dar anksčiau – Poznanes vaivada) Stanislovui Leščinskiui.

(Bus daugiau)

DIRVOS BENDRADARBĖ KALBASI SU VLIKO PIRMININKU

(Atkelta iš 1 psl.)

– Atrodo, kad VLIKas turi tikslą bendradarbiauti su Lietuvos vyriausybe?

Ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius kreipėsi į VLIKą sakdamas, kad jie labai norėtų gauti VLIko pagalbos ir patarimo tolimesnėje politinėje ir ekonominėje veikloje.

– Ką galite pasakyti apie tik įvykusį VLIko posėdį?

– Labai platus, didelis, ilgas posėdis, kur tie visi klausimai buvo detališkai svarstomi.

Sudaryta komisija, kuri paruoš konkretų projektą planų, kokioje formoje VLIko veikla eventualiai turėtų būti baigiama ir taip pat paruoš projektą, kaip turėtų toliau funkcionuoti Tautos Fondas, kadangi Tautos Fondo veikla nepasibaigs sykiu su VLIko veikla. Tautos Fondas turi daug įsipareigojimų lietuviams, kurie palikę savo kapitalą Tautos Fondui, šiuo metu gauna nuosimčius. Tautos Fondas už tai atsakingas ir, VLIko patikėtinių kontroliuojamas, tai vykdys ir toliau, kol visi įsipareigojimai bus atlikti.

Taip pat posėdyje iškilo ir buvo svarstomas Lietuvos Parlamento padarytas nutarimas, kad kai kuriems Lietuvos piliečiams yra atima-

ma pilietybė. VLIKas smerkia tokį nutarimą ir priėmė sekančią rezoliuciją, kuri bus perduota Lietuvos vyriausybei:

VLIKas siūlo, kad asmenys, kurie buvo Lietuvos piliečiai iki 1940 metų birželio 15-tos dienos ir šandieną tebėra Lietuvos piliečiai. Tai turėtų Lietuvos vyriausybė atitinkamai pakeisti.

Svarstyta Seimo, įvyksiančio š.m. lapkričio 1-3 d.d. Chicagoje, darbotvarkė. Seimo rengėjas dr. Leonas Kriaučiūnas pranešė, kokia forma Seimas bus prarastas. Tikimasi, kad Seime dalyvaus min. pirm. Gediminas Vagnorius ir pasakys pagrindinę kalbą.

Ačiū dr. Kaziui Bobeliui už pasikalbėjimą. Iki pasimatymo Seime!

Rūta Sakienė

DIRVA \$30.00 METAMS

Viskam brangstant pa-brango ir Dirvos leidimas: popierius, spausdinimas, pašto ir darbo išlaidos. Vilties Draugijos valdyba rugsėjo 10 d. tuos visus reikalus svarstė ir nutarė Dirvos prenumeratos kainą pakelti. Dabar, nuo spalio 1 d. už Dirvą metams reikės mokėti \$30.00. Pusei metų \$17.00. Atskiro numerio kaina 65 centai.

Bet keliant Dirvos kainą vienu atveju daroma ir nuolaida. Kadangi Dirvai labai reikalingi nauji prenumeratoriai, tai tris mėnesius – spalį, lapkritį ir gruodį, naujiems skaitytojams, kurie patys užsisako ar artimieji jiems užsako, Dirva metams kaštuoja tik \$20.00.

Naudokitės šia proga. Užsakykite gimtadienį ar vardadienį švenčiant, sukačių sulaukusiems, šventėms atėjus. Tai dovana ne vienai akimirčiai, bet visiemis metams.

Kernavės bažnyčia iš šono.

TYLUSIS DZŪKIJOS GROŽIS

Henrikas Gudavičius

O kiek gyvybės slepiasi prieš žiemą po išvirtusios pušies žieve! Mažiukai stafilinidai, didžiulės ūsuočių lervutės, keisčiausių formų kinivarpos, stambūs skruzdėliniai keršvabaliai, juodi blizgantys žygiai ir pilki, vos pastebimi straubliukai:

Mes keliavome labai lėtai, rodos, baugu buvo ko nors nepastebėti ir neišgirsti. Mus supo paslaptingas, ne iš karto pastebimas gyvasis pasaulis, visai ne toks, kokį matai retame pušyne ar didelės upės slėnyje. Ir, rodos, visai buvo nesvarbu, kokia ta diena – saulėta ar ūkanota, rami ar vėjuota. Ir tikrai tada, kai užkopę į Kerpšilio kalvą pamatėme melsvą Rudnios pirkios dūmą, kai išgirdome gaidžio giedojimą, pajutome rudens dienos ramybę.

Ilgai žiūrėjome į šventadieniškai ramų kaimą, į aiškią upelio juostą, ir neberūpėjo, kas ten toli padangėje lekia ir kas čia pat po mūsų kojomis, krebžda. Kaip keista: visą dar ilgą rugsėjo dieną buvome tik gamtininkai, tik Skroblaus slėnio tyrinėtojai, o tą trumpą pusvalandį, rodos galėjome nuklysti į tolimiausias vaikystės pievas, kurios nieko bendro neturi ne tik su Rudnia, bet ir su Dzūkija.

Retkarčiais atsitinka šitaip ir kokioje nors sengerėje, ir prie Nemuno, bet tą kartą buvome Rudnioje – kaime, kuriame neburzgia traktoriai, kaime, kurio gyventojai į skaidrią upelio srovę atgręžę savųjų seklyčių langus, o ne tvartus, kaime, kurio vaizdas budina žmoguje svajotoją ir romantiką.

Tą dieną aš patikėjau, kad kito tokio kaimo niekur nėra.

...Išeidami į pievas ir laukus Rudnios kaimo žmonės mato tautodailininko Vaclovo Kisielevičiaus kryžių, kurio koplytelę gaubia ornamentinės strėlės – saulės spinduliai. Ne kombaino ūžesys, ne traktoriaus gausmas, o kryžiaus spinduliai čia ragina žmogų pasilenkti prie žemės ir paimti tai, ką saulė subrandino. Kombainas, ta baisi mašina, išbarstanti penktadalį derliaus, niekaip nenusileistų į Rudnią. Gilus Skroblaus slėnis nuo aklos technikos čia ginasi pats. O visą kaimo ūkį laiko du vyrai – Julius Šibala ir Zigmas Stoškus. Tarsi tie legendiniai M. K. Čiurlionio karaliai paunksle "Karalių pasaka".

Pastovėjęs šių senųjų sodų kiemuose, nesunkiai suvoki, kad patriarchalinis ūkis yra atskiras kosmosas. Ir viskas tame kosmose svarbu, viskas reikalinga.

Rudnioje dabar yra penkios gyvos pirkios ir visose stovi didžiulės senovinės krosnys. Malkų joms reikia daugiau, bet užtat visą pirką apšildo. Vėlgi: kuo daugiau pelenų – geros trąšos smėlio dirvoms. Bet svarbiausia, žinoma, kad didelėje senoviškoje krosnyje trokšta daug gardesnis valgis. Ne svyla, ne burbuliuoja, o trokšta, neprarasdamas jokio vitamino. Agota Aktinienė vieną dieną skundėsi, kad sulūžo paskutinė puodšakė ir puodą iš krosnies gelmių reikia žarstekliu atsitraukti. Bet vis tiek nekuria naujoviškos krosnelės, šutina kopūstus senoviškai.

Mančiagirė. Prie pat Ūlos – Malvinos Česnulinės sodyba. Bet namas, kurį prieš šimtą metų statė Tomas Miškinis, stovi ant kalnelio, kad pro langus galėtum toli regėti. Virš svimo kyla šimtamečių liepų vainikai. Malvina Česnulinė pasakoja, kad pavasarį, vos tik sulapoja liepos, atlekia čia volungė. Gražiai švilpauja prieš lietų, ir tauraus paukščio melodija tada labai dera prie Ūlos almesio. Toli dabar spalvingoji vasaros paukštė. Bet Malvina Česnulinė sako, kad ne visi sodų giesmininkai už jūrų išlėkė, pasiliko vienas kitas, šildosi troboje.

Ir iš tiesų: vos tik atidarom duris – sujuda palubėje sodai, pradeda suktis paukščiai. Lyg pasakoje. Žiūri į savo dirbinius šių namų šeimininkė ir prisimena: "Prieš

Kūčias tėvulis atnešdavo išdrožtą ornamentuotą strėlę šiaudų, sukarpydavo ir liepdavo Kalėdų žvaigždės daryti. Paskui ir sodus, ir paukščius pinti išmokom. Ir širšių lizdą iš šiaudų padariau, o viduj, tas, kur sukasi, tai širšinas..."

Išeiname iš trobos – vėl sukasi sodai ir paukščiai. Jaučia mažiausią oro judėjimą. Tarsi gyvi. Tik šiaudinė Kalėdų žvaigždė nejuda, baltuoja virš lango dvylika spindulių – dvylika mėnesių. Ir atrodo, kad šiame senajame kaime visos sodybos visada bus gyvos ir gražios, kad ir tie grakštūs, jau pajudę Tomo Miškinio žirgeliai šoks virš stogų dar ilgus šimtmečius...

Labai seniai lietuviai tikėjo, kad mirusiųjų vėlės grįžta per šventes į savo namus, jei juose yra bent vienas medinis paukštis, besisukantis palubėje virš stalo, prie kurio sėdėdavo tų namų šeimininkas. Kaip keista: šių namų šeimininkas Juozas Česnulis jau beveik prieš keturiasdešimt metų išėjo į smėlio kalnelį, kur saugo jį Tomo Miškinio kryžiai, o kiek senųjų jo darbų tebėra.

Gyvas žmogaus gyvenimas, rodos, ir tų besisukančių paukščių nereikia. Antai kluone tebestovi vazelis ir senovinės gimos, kodžiai, sėtuvės ir karbijos, o virš grendymo kabančioje vaiko vygėje ilsisi geinys. Pastogėje sustatyti dreviniai aviliai, o prie Ūlos tebestūkso dravė, kurios nupjautą viršūnę nuo lietaus dengia nerūdijanti skarda.

Ta pati tvarka buvo ir tebėra troboje, kieme, girioje. Štai kodėl nė viena žmogaus atgimimo hipotezė neatrodo dabar nei fantastiška, nei mistiška... Tėvulis išmokė pinti Kalėdų žvaigždes, vyras iš geriausių linų supynė geinį, kuris, va, po šitiek metų tebėra kaip nau-

jas, o ji, Malvina Česnulinė, tebesaugo savo sūnaus – ana ji kabo pastogėje kartu su naščiais.

Nemiršta šiame Ūlos vingyje nė vienas žmogus, ir nė vienas jo darbas neprapuo-la, bet virš visų žmogaus ir gamtos kūrinijų, žinoma, iškyla Tomo Miškinio kryžiai ir žirgeliai. Koks ilgaamžis yra gerbiamas šventas daiktas. Dabar, rodos, nesunku patikėti, kad dar ilgai reikės mums ne tikrai Tomo Miškinio žirgelių, bet ir Edvardo Miškinio karklinių vyžų, kurias man aną dieną jis rodė. Šmaikštuoliai, tiesa, juokiasi, esą mes, keistuo-liai iš Dzūkijos nacionalinio parko, laisvoje Lietuvoje vaikščiosime vyžoti.

Iš senolių patirties nederą juoktis vien todėl, kad mes patys nedaug tobulesnių daiktų tesukūrėme. Geinį užmiršome, o kaip kitaip įlipti į pušį – nežinome.

LIETUVOS ŽEMĖS IR VANDENŲ TARŠA

Kada prieš keleta metų Lietuvoje įsisteigė draugija pasivadavusi Žaliaisiais, jos tiksluose buvo pasiryžimas kovoti ir panaikinti Sovietų Sąjungos vykdomą taršą ore, vandenyse ir žemėje.

Pradžią buvo padaryta 70 mylių nuo Vilniaus prie didžiosios sovietų pastatytos atominės jėgainės Ignalinoje.

Ši jėgainė savo pajėgumu turėjo du reaktorius ir buvo nelaimingo Černobilio modelio pavyzdys.

1986 metais Lietuvos žalieji Ignalinoje suorganizavo didžiules demonstracijas, norėdami priversti Maskvą atsisakyti nuo rengiamo dar vieno papildomo reaktoriaus, kurio statyba jau buvo pradėta.

Šios demonstracijos ir jų pravedimas buvo labai sėkmingas. Penkiolika tūkstančių dalyvių buvo apjuosę Ignaliną. Tada ir buvo atsisakyta trečiojo reaktoriaus statybos.

Vėliau šis pasisiekimas davė pradžią stipriai kovoti su sovietais dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Gera pavykus šiam planui žalieji pasiryžo didesniam žygiui, uždaryti pirmą jį ir antrąjį veikiančius reaktorius. Slinko laikas ir ilga kova, bet jiems nepavyko šio plano įgyvendinti. Tad Ignalinos problema ir dabar tebėra neišspręsta. Juo labiau, kad reaktorių ir šiandien negalima uždaryti, nes jie aprūpina elektros energija Latviją, Gudiją ir Karaliaučiaus sritį.

Anksčiau tai buvo Maskvos problema, dabar Lietu-

Dendrologai selektininkai, kuriems reikia nuskinti kankorėžius nuo pačios viršūnės, ir ornitologai, kuriems rūpi patikrinti reto paukščio lizdą, lipa pušin prisirišę prie kojų metalinius nagus, bet juk tie nagai žaloja medį. O geinys anei kiek medžio nepažeisdavo.

Stasys Valentukevičius pasakojo, kad mančiagiriškis Kaziulis (tikroji pavardė Kazys Vilkinis) geiniu kopdavės pušin nepaprastai greitai. Net nejauku būdavo žiūrėti, baisu, kad neiškristų. Bet neiškritęs nė karto. O su tuo geležiniu nagu tikrai gali išdribti. Todėl, kad tas nagas atsirado staiga, o geinys tobulėjo tūkstančius metų. Ir vyža yra tobulesnė už guminių batų. Todėl ir negalime teisti senovės. Net ir tada, kai mums atrodo, kad ji priešinas tikrajai pažangai.

(Bus daugiau)

vai atgavus nepriklausomybę, jau pasidarė Lietuvos problema. Būtų neprotinga staiga nutraukti tų kraštų aprūpinimą elektros energija. Daugiausia nukentėtų pati Lietuva.

Idomu, kad paskutinių metų bėgyje taršos naikimo pasisiekimas, palyginti, buvo geras. Pradžią padarė žalieji, kurie pradėjo sėkmingai dirbti ir demonstruoti prieš sovietus 1980 metais. Tačiau šios vasaros politiniai įvykiai Maskvoje ir Baltijos kraštų nepriklausomybių atgavimas, žaliuosius nelauktai išmušė iš pusiausvyros. Visi jų organizacijos aktyvūs nariai, padėję iškovoti nepriklausomybę, neatsisakė savo tikslų, bet iš dalies pasitraukė į opoziciją. Jų pirmininkas Jonas Tamulis sako, kad žaliųjų veikla paskutinių dvejų metų bėgyje žymiai sumažėjo. Bet žaliųjų vadai, išrinkti į parlamentą vėl kovoja už tuos pačius tikslus.

Kadangi Ignalina yra vienintelė atominės energijos jėgainė Baltijos valstybėse, todėl žalieji dabar išplėtė veiklą ir į kitas sritis: į užterštus uostus, prekių pakrovimo vietas, popierių fabrikus ir kita.

Lietuvos parlamentaras Statulevičius sako, kad tuo metu jo pasekėjai turėjo tik vieną norą, kada bus uždaryta Ignalinos atominė jėgainė. O dabar žmonės apie tai nekalba, bet labiausia nori žinoti, kodėl jie turi mokėti už vieną dolerį keturiasdešimt rublių, kada jie anks-

(Nukelta į 8 psl.)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345 Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108 Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003
--	--

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD A. PETKUS	DONALD M. PETKUS LAWRENCE C. GASUNAS
---	---

IŠ LOS ANGELES PER NEW YORKĄ, BERLYNĄ, VARŠUVĄ Į VILNIŲ

Vyrų kvarteto antroji viešnage Lietuvoje

Petras Maželis

(Tęsins iš praėjusio numerio)

Paminklinė bažnytelė laukuose važiuojant į Ylakius

Kitą dieną direktorius Plaušinis ir dr. Vytautas Pavilionis nutarė parodyti Žemaitiją. Grožėjomės, maldėmės neužterštame gražiam Platielių ežere. Privižiavome begalinius laukus ir tik vienas medis, o po juo pastatytas paminklas žavinga miniatiurinė bažnytelė, su altorėliu, žvakėmis. Ap link bažnytelę žemės plotelis aptvertas gražia tvorele. Lauke ir vidul gėlių papuošimai. Paliko ji nenugriauta ar sužalota. Ir stovi vieniša bažnytelė tarp jūra banguojančių javų.

Pakeliui užsukam į Arvydų sodybą, vadinamą Absurdo muziejumi. Apie šią sodybą jau skaitėme Dirvoje. Norisi tik patvirtinti, kad ši sodyba įdomi ir brangi savo

rinkiniais, akmenų skulptūriniais sudėliojimais, iš visur surankiotais rūpintojėliais, akmenyse iškaltais meniskais bareljefais, upeliu, per kurį permesti didžiuliai ažuolų kamieniai, kalve su dumplėmis ir priekalais, senoviškais ūkio padargais. Jau iš tolo matyti didžiulių medžių sausos šakos, palenktos kampu ir ant milžiniškų viens ant kito sudėtų akmeninių vartų plevėsuoja trispalvė. Surandame keturkampę akmeninę lentą, kurioje iškalta sodybos istorija. Lentos viršuje iškalti Gedimino stulpai. Apačioje iškalta:

Paminklų akmenskaldžio sodyba. ROVYDŲ. 1932 m. seneliui Jonui persikėlus į Salantus nusipirko 16 ha

lygią žemę. 1939 m. mirus seneliui tęsė toliau sūnus Kazys, apsivedęs statėsi, augino vaikus. Laikė darbų, susikauptė daug nuolaužų, atliekų, kur viso to dėka Apvaizdos įkvėpti, vedami – kalados skulptūros, formuojama, (pradžiai 1973 m.) To imperinio blogio – tautos ir gamtos genocidinio periodo naikinime, iš melioracijos tempiami ažuolai, kelmiai, seni daiktai ir iš visų jėgų priešinamasi valdžiai – teismai, barniai, nemigos ir t.t. iki 1989 m. mirties. Tėvas Kazys mielai prisimindamas kentėjo sūnaus tokiems darbams (kaip skydas). Taip ir gimė ši vizija paminklas, Dievo ir Tėvynės garbei (MES TIK DIEVO ĮRANKIAI). Apačioje iškalta širdis, perversa septyniais durklais.

Traukiame į gražų, švarų, su puikiais darželiais ir prižiūriniais namais miestelį – MOSEDĮ, kuriame yra ir vienintelis tokios rūšies dr. V. Into rūpesčiais įrengtas AKMENŲ MUZIEJUS. Apie šį muziejų jau skaitėme, tačiau norisi pridurti, kad šis miestelis pagarsėjo savo garsiais darželiais, kurie būdavo net primijuojami. Darželiai meniškai išplanuoti, apsodinti įvairiais apkarpytais krūmeliais, išraitytomis lysvėmis, fontaneliais ar mažiukais tvenkinėliais su žydinčiom lelijom. Įvažiuojant į miestelį pasitinka didelis prūdas, o kitoj kelio pusėj prisišliejęs gražus, lyg sename paveiksle pieštas vandens malūnas. Šalia jo išdėliotos įvairių didumų gimos. Tačiau gražiausia dr. Into sodyboje. Aišku, čia didžiulių akmenų takai, iš kitų kraštų atvežta

Malūnas Mosėdyje, kuriame yra Akmenų muziejaus dalis

augmenija, medžiai. Du gražūs prūdai, padengti lelijų lapų ryškiais plotais ir žydinčiom lelijom. Svyrantieji medžiai ir krūmai meta įspūdingus atspindžius.

Maloniai atsisveikinę su dr. Intu sukome į Ylakių kolūkį, kur lankome direktoriaus Plaučinio draugus – kolūkio pirmininką Juozą ir jo žmoną dr. Birutę. (pavardė kažkur dingę). Įdomu, kad šio kolūkio pirmininkas

istorija surišta pakalnėje tekanti Vislos upė.

Prie pilies didžiulė kvadratinė aikštė, apstatyta įdomiais senoviniais pastatais. Aikštėje vyko didelis senovinis turgus. Žmonių daugybė, taip pat vaikų ir turistų. Stalai nukrauti daugybe gintaro papuošalų, karolių, amerikoniškomis cigaretėmis, net ir keleta bananų. Aikštėje vežikai su karietomis laukia turistų.

Absurdo muziejuje – Orvydų sodyboje

yra tremtinys, "svečiavęsis" Sibire. Jis su kolūkiečiais miestelyje pasistatė tikrai puikius kultūros rūmus su biblioteka, sale su puikiai įrengta scena, posėdžiams kambariais ir šokių sale, prietaikytą vestuvėms ar kitiems pokyliams. Pavaišinti gausiomis gėrybėmis ir apdovanoti audiniais skubėjome atgal į Vilnių. Jau ir vakaras, o reikėjo pasiruošti rytdienos kelionei namo.

Graudžiai atsisveikinę su draugais, globėjais ir giminėmis, jau tik su vienu lengvu lagaminu palikome Vilnių ir netrukus vėl jau Varšuvoje. Turime aštuonias valandas laiko iki traukinio į Berlyną. Palikom lagaminus geležinkelio stotyje apsaugai, patys atsidūrėme Varšuvos senamiestyje, viduramžiniame mieste. Sugriauti pastatai atstatyti kokie jie buvo, sena pilis, bažnyčios, ilga istorinė apsaugos mūrinė su kuorais atstatyta siena, čia pat ir su mūsų

Kartais girdisi maži orkestrėliai. Palei dvi sienas vyko ir dailės parodos. Visokiausių paveikslų, kiekvienam skoniui. Buvo ir gerų kompozicijų.

Kiek nusivaikščioję išlinkom į gilų požemį, gal buvusią slėptuvę, pailsėti ir išgerti kavos. Iš senamiesčio į geležinkelio stotį nutarėm eiti pėsti – daugiau pamatysime, o kelias gana tolimas. Nesigailėjome. Daug gražių plačių gatvių, alejų, senovinių pastatų. Pasukome į aikštę, kur buvo Nešinomojo Kareivio kapas ir kolonom apsuptas paminklas su garbės sargyba. Už jo didžiausias parkas, su gėlynais, su fontanais. Mielai buvo parko pavėsyje. Apžiūrėjome didingą Adomo Mickevičiaus statulą.

Taip bevaikštant jau ir kojos pavargo, o jau ir naktis. Grįžome į stotį. Buvom alkani, tačiau pasirinkom (Nukelta į 8 psl.)

Mosėdyje su Akmenų muziejaus įkūrėju dr. V. Intu. Jūratė Kuodienė, dr. V. Intas, Rimantas Dabšys, Emanuelis Jarašonas ir Petras Maželis

NAUJI ĮSTATYMAI LIEČIANTYS SUNKIUS LIGONIUS

Dr. A. L. Čepulis

Spalio 10, 1991 įsigaliojo Ohio senate priimtas įstatymas, kuris leis žmonėms nurodyti savo gydymą, jei ligonis prarastų sąmonę ar būtų paskutinėj ligos stadijoje.

Šie įstatymai turi tris dalis. Pirmoje dalyje sveikas suaugęs žmogus gali įgaluoti kitą suaugusį žmogų, reikalui esant, daryti sveikatai liečiančius sprendimus. Ligonis gali, bet neturi būti be sąmonės ar paskutinėj ligos stadijoje, tik ligos paveiktas ir pats negalintis daryti sprendimų. Gydytojo pareiga duoti įgaliotiniam visą informaciją, pagal kurią sprendimas gali būti padarytas. Įgaliotinis turi žinoti ligonio norus, kitaip gydytojas gali pats rinktis gydymo būdą, kuris jam atrodo, kad geriausia tinka ligoniui. Gyvybę palaikantis maitinimas ir vanduo negali būti nutrauktas, nebent pacientas yra galutinėj ligos stadijoje. Negalima nutraukti ir skausmą malšinančius vaistus. Neščioms moterims nurodymai, kurie gali pakenkti neštumui, neleidžiami, nebent motinos gyvybė yra pavojuje arba yra nustatyta, kad kūdikis vistiek gimtų negyvas. Šioji norų forma angliškai vadinasi "Durable power of attorney for health care".

Antroji įstatymo dalis "Living will" liečia gydymą, kai ligonis galutinai praranda sąmonę ar atsiduria paskutinėj ligos stadijoje. Čia sprendimas jau buvo padarytas ir aprašytas dar sveciam esant ir įsigalioja kada nustatyta, kad ligonis yra nepagydomas, be sąmonės ir be vilties pagerėti. Ši ligos stadija turi būti patvirtinta dviejų gydytojų, iš kurių vienas turi būti atitinkamos srities specialistas.

Trečioje įstatymo dalyje yra nustatomos gydymo gairės dėl kurių įgaliojimų ar nuomonių, du gydytojai turi nustatyti ligonio galimybes pagerėti. Šiems pacientams mechanizuotas maitinimas ar kvėpavimas ir kiti gyvybę palaikantys gydymo būdai turi būti tęsiami 12 mėnesių. Jei ligonio stovis nesikeičia ir jis pasilieka be sąmonės, tik tada gydytojui leidžiama pradėti su gimimėmis pasitarimus apie tolimojo gydymo galimus pakeitimus, tęsimas tokį pat gydymą arba mažinimą.

Šie įstatymai siekia užtikrinti žmogui, kad jei jis

kada pasiektų nuolatinį be sąmonės stovį (smegenų mirtį) ar be vilties galutinę ligos stadiją, ir pats negalėtų daryti sprendimų, kad jo apgalvotas noras išvengti jam nepageidaujamo gydymo, būtų užtikrintas. Nežiūrint įgaliotinio parodymų ir dokumentacijos, artimi giminės gali teisme protestuoti. Atrodo, kad šis įstatymas neliečia įvairiems geradariams pasauliečiams dalyvauti teisminei procedūrai. Pagaliau, jei viena gydymo institucija atsisako vykdyti ligonio norus, jis gali būti perkeltas į kitą ligoninę. Tokiu atveju kai

kurie numatymai atsidurs teisme, kur teisėjo pažiūros, interpretuojant įstatymą, gali paneigti jo prasmę ir tikslą. Panašiai atsitiko pradžioje su įgaliotinio (Durable power of attorney for health care) įstatymu.

Ohio gydytojų draugija žada netolimoj ateity išleisti formas ir nurodymus, kaip sudaryti čia aprašytus dokumentus. Jų kaina bus du doleriai. Ir apie tai bus paskelbta spaudoje.

Panašūs įstatymai yra išleisti daugumoje Amerikos valstijų. Jie visi bando aptarti žmogaus apsisprendimo teisę, liečiančią jo gydymą, kada jis yra be sąmonės ar paskutinėj ligos stadijoje. Washingtono valstija lapkričio mėnesį balsuos dėl ribotos eutanazijos. Ar tai parodys ateities žmonių norus?

1991 spalio 15 d.

TRAGIKOMEDIJOS VALDŽIOS SLUOKSNIUOSE

Antanas Dundzila

Tik kurčias ar aklas Amerikos gyventojas negirdėjo ar nematė JAV valdžios aukščiausiose sluoksniuose vykusios tragikomedijos, kurios kulminacinis taškas vyko spalio 11-13 d. savaitgalio metu, Senatui tyrinėjant kaltinimus, drėbtus ant JAV prezidento pasiūlyto kandidato į Aukščiausio Teismo teisėjus. Du juodosios rasės amerikiečiai juristai buvo pastatyti vienas prieš kitą. Kaltinančioji Anita Hill teigė, kad kandidatas į teisėjus Clarence Thomas yra ją nešvankiai kaip moterį užkabinęs, kalbinęs, viliojęs, švelniai terorizavęs (lietuviškai tinkamo vertimo amerikietiskajam "harassment" žodžiui nėra). Viešo apklausinėjimo metu net Šekspyras buvo cituotas. Tai buvo tragedijos vardo vertas, visos Amerikos dėmesį patraukęs įvykis. Televizijos stotys net savo reguliarias programas nutraukė, kai kurios net futbolo ar beisbolo netransliavo. Skaičiuojama, kad šis įvykis Amerikos televizijos stotims kainavo apie \$30 milijonų normaliai iš skelbimų gaunamų pajamų.

Siaurai galvojančiam, gal nuobodžiaujančiam amerikiečiui šis įvykis buvo ne kasdieninis pajavirinimas, gausybės ragas naujoms debatams ar pokalbiams ir, aišku, tragiškas įvykis. Lietuviams (ir kitų tautų imigrantams iš vidurio Europos) tas įvykis turėjo būti dar ir tragikomiškas, nes jis priminė maždaug prieš dešimtmetį (apytikriai tuo pat metu, kai, panelės Hill teigi-

mu, prie jos bandė lysti ponas Thomas) sviestus kaltinimus apie žydų naikinimą. Ir prieš dešimtmetį ir dabar, spalio mėnesį vykusiose scenose, yra ryškių panašumų:

Lietuvių kilmės individai (bei kiti) buvo kaltinami atsakomybe už žydų naikinimą: apkaltintieji neigė kaltinimus, tačiau negalėjo įrodyti to, ko jie, jų pačių teigimu, nedarė. Panelė Hill kaltino savo viršininką; šis jos kaltinimus kategoriškai neigė ir tvirtino, kad kaltinimai nepagrįsti – tačiau negalėjo įrodyti to, ko, jo teigimu, visai nebuvo.

Lietuviams mesti kaltinimai buvo už, neva tai, prieš pusšimtį metų padarytus nusikaltimus; ponui Thomas daromi kaltinimai lietuvių elgesį prieš, maždaug, aštuonerius metus.

Lietuviai JAV teismuose konkrečiai buvo kaltinami ne už kokias nors žudynes, bet už tai, kad jų į JAV imigracijos dokumentai buvo neva tai suklastoti; ponas Thomas (dabar jau teisėju būdamas) buvo konkrečiai kaltinamas ne už tuometinį savo gal nemoralų elgesį, bet už tai, kad dabar buvo svarstoma jo kandidatūra į Aukščiausio Teismo teisėjus.

Apkaltintieji lietuviai stengėsi naudotis įvairiais parodymais, laiduojančiais jų asmenybės charakteristiką; ir kaltintoja Hill ir apkaltintasis Thomas pristatė liudininkus, laiduojančius ir vieno ir kito asmenybių taurumą, patikimumą, intelligen-tiškumą, profesionališkumą

ir t.t.

Amerikiečių spauda labai aktyviai pasireiškė tiek anų metų lietuvių, tiek dabartinės amerikiečių bylos išgarsinime. Iš tikrųjų spauda pati pirmoji, pirmuose puslapiuose apkaltino lietuvių, dėjo jų nuotraukas ir t.t.; spaudos – žinių pramonė, kaip koks slibinas, pasigardžiuodamas šoko savo makabrišką šokį ir dabar.

Šalia čia išvardintų panašumų, aišku, yra ir griežtų prieštaravimų. Abu reikalai savo esmėje yra labai liūdni visiems dalyviams – tiek ano metu apkaltintiems ir negalėjusiems apsiginti lietuviams, tiek šių laikų panelei Hill, teisėjui Thomas, tiek JAV valdžios institucijoms. Tokia yra jau šio svieto teisybė jos labai sunkus ieškojimas...

Baigiant, sunku atsispirti pagundai nesuminėjus vieną Konfucijui (551-479 pr. Kr.) priskiriamą posakį, liečiantį tą, šiais laikais taip aktualią, panelės Hill ir teisėjo Thomas kontraversijos temą. Teigiama, kad šis kiniečių išminčius yra pasakęs, jog bet kokia šneka apie moters išprievartavimą yra visai nelogiška: pasikėlusį sijoną moteris juk gali bėgti daug greičiau, negu kelnės nusileidęs vyras...

(1991-X-16)

ZEMĖS TARŠA...

(Atkelta iš 6 psl.)

čiau už šešis rublius nupirkdavo vieną dolerį.

Latvija savo teritorijoje turi neužšalantį uostą Ventspilį, kuris yra didžiausias alyvos transportacijos mazgas. Dar ir dabar 90 % sovietų eksportuojamos alyvos cina per Ventspilės uostą. Per tą patį uostą jie pakrauna amoniją, žibalą ir atomines medžiagas. Latviai už pinigą tyli ir kenčia jo užteršimą.

Lietuvių protestai sulaukė kitą Sovietų planą, skubiai vykdyti alyvos grėžimus Baltijos jūroje prie Lietuvos krantų. Kitas projektas buvo paskatinti milžinišką hidroelektrikos stotį, kuri būtų nukreipusi Dauguvos upės kryptį.

Vakarų kraštai pripažįsta, kad Baltijos jūros vandens yra labiausiai užteršti visoje Europoje, nes Sovietų Sąjunga statė industrinės pramonės fabrikus bet nekreipė jokio dėmesio į taršos kontrolę.

Daugumoje į naujai pastatytus fabrikus buvo iš Sovietų Sąjungos atvežti neva apmokyti darbininkai. Vien tik Sniečkaus miestas, kuriame yra Ignalinos atominė jėgainė, turi 30 tūkstančių sovietų darbininkų.

Žaliųjų vadas Jonas Ta-

IŠ LOS ANGELES

(Atkelta iš 7 psl.)

kimo neturėjome. Užkandome, ką gavome. Kol įleis į miegamąjį vagoną susėdome lauke ant laiptų prie kolonų ir klajojom prisiminiuose. Buvome be Emanuelio, kuris ilgesniam laikui pasiliko Lietuvoje.

Pagaliau vagone. Šį kartą daug geriau ir švariau. Įsirašėme į tas siaurutes miegamąjį vagoną trijų aukštų lovutes, dar išgėrėm po burnelę ir nuklydom į miegonis. Traukinys dunda, tarkši, per bėgių sujungimus lyg ir pašokinėja, bet buvo taip miela išsitiesti, atsipalaiduoti ir kartkartėmis ilgiau nusnausti.

Ankstų rytą jau buvome Berlyne ir greit skubėjome į oro uostą, kuris buvo gana toli už miesto. Suskubome ir netrukus jau sėdėjome lėktuve į New Yorką, iš ten namo į Los Angeles.

Pavargome, bet parsivežėm daug išpūdžių, išgijom draugų. Kvartetas dar kartą savo paskirtį atliko sėkmingai ir užsitarnavo pagarbos.

Dabar gi sakome: iki pasimatymo vėl jau NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ.

(Pabaiga)

mulis pareiškė, kad susidariusią padėtį galima palyginti su socialine bomba. O kad ji nesprogtų, reikia labai apdairiai tvarkytis. Man atrodo, kad dėl to apdairumo ir žalieji kai kuriuos savo planus pristabdė, bet jų neatsisakė.

Vytautas Šeštokas

VOKETAIČIO VERTINIMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

rais dainininkais. Profesorių kupinas energijos ir ateities planų. Solisto žmoną Nijolę Voketaičienę (Lipčiūtę) yra dr. V. Kudirkos provaikaitė, pripažinta rūbų modeliavimo specialistė, aistringa operos mylėtoja, apkeliavusi kartu su vyru daugelį pasaulio teatrų. Nijolė – yra nuolatinė savo vyro kūrybos kančių ir laimėjimų liudininkė, nepakeičiama talkininkė ir kritikė. Nors ir pripažintas operos meistras Arnoldas visada ypač jautriai reaguoja į mylimos žmonos pastabas ir patarimus ir atidžiai į juos išklausoma. Meninkų patirtis, artistiškas, profesinė nuojauta, mokėjimas bendrauti su publika ir su civiliais žiurovais – stulbinantys.

1991.X.10

KETURI VYRAI IŠ VILNIAUS

Noriu pristatyti keturis, palyginus dar jaunus vyrus iš Vilniaus un-to, kurie neseniai atvažiavo specializuotis į Chicago, Lietuvoje gana atsilikusioje prekybinių mokslų srityje. Jų pavardės – Rimvydas Skyrius, 35 m. amžiaus, Sigitas Urbonavičius – 29 metų, Audrius Navikas – 30 metų ir Antanas Malikėnas – 27 metų. Visi jie, išskyrus Malikėną, jau vedę vyrai, Vilniaus universiteto dėstytojai, o pirmas net ekonominės informacijos katedros docentas.

Jų tikslas – per skirtą laiką (vienėrius mokslo metus) įgyti maksimalų teorinių ir praktinių žinių bagažą valdymo informacinių sistemų (MIS – Management Information Systems) srityje. Tikimasi, kad tokio kompiuterizacijos išsivystymo, koks yra JAV, studijos bus naudingos tomis kryptimis, kur Lietuva dar atsilieka. Tai pasakytina apie perspektyvias informacines technologijas, kompiuterių tinklus, – kalbėjo vyriausias amžiumi šio ketvertuko narys Rimvydas Skyrius, kada tik atvykusį į Chicago užkalbinau.

Apie savo tikslus kiek plačiau išdėstė Prekybos fakulteto Marketingo katedros dėstytojas Sigitas Urbonavičius. Jis pareiškė: "Paskutiniaisiais metais marketingu Lietuvoje imta labai domėtis, tad teko bendrauti ne vien tik su studentų auditorija. Tačiau gauti žinių apie marketingo teoriją bei praktinius dalykus Lietuvoje kol kas buvo gana sunku, nes nebuvo literatūros, nebuvo savų marketingo specialistų. Atvykstantieji lektoriai paprastai skaitydavo tik bendro pobūdžio pažintines paskaitas (išskyrus gal tik prof. R. Kalvaitį iš New England kolegijos, skaičiusi ilgesnį paskaitų ciklą). Todėl gilesnės marketingo studijos kol kas įmanomos tik kitose šalyse. Ypatingai tam tinka JAV, kurios kartais laikomos marketingo mokslų gimtine..."

Antanas Malikėnas, kuris kaip ir Skyrius gilinasi valdymo informacinių sistemų (MIS) srityje, teigia, kad jis mano, jog kompiuterių tėvynėje – JAV studijos jam ypatinai gali būti naudingos, "nes Illinois un-te yra sudarytos puikios sąlygos įsigyti daugiau teorinių žinių bei praktinio patyrimo ne tik bibliotekose ir kompiuterių centre, bet ir Chicago firmose."

Audrius Navikas Chica-

goje žada siekti biznio administracijos magistro laipsnio su specializacija verslininkystėje, ekonomikoje arba tarptautiniame biznyje. "Ši stažuotė yra pirmas realus ir profesionalus susipažinimas su vakarietiškos ekonomikos ir biznio organizavimu, rinkos mechanizmo pažinimas "iš vidaus" ir jo kalba" – jis mums pareiškė tik pradėjęs savo studijas.

Šie keturi vyrai pradžioje buvo apsistoję privačioje šeimoje Ciceroje, o vėliau, gavę lėšų, sugebėjo išsinuotuoti butą Illinois un-to rajone.

Nors mokslas universitete yra nemokamas, tačiau kitoms išlaidoms jiems reikia nemažai pinigų. Todėl jie dėkoja Illinois un-to Lituanistikos katedros fondui ir jo tvarkytojui Vytautui Kamantui – už kiekvienam

paskirtus po 5 tūkst. dol. Taip pat iš Lietuvos Fondo gauta po tūkstantinę. BALFas davė po 150. Buvo ir pavienių, privačių geradarių, kurie vienaip ar kitaip jiems padėjo. Iš asmenų, kuriems vilniečiai labiausiai nori padėkoti – tai prof. Bronius Vaškelis.

Vilniečiams linkime kuo geriausios sėkmės Chicagoje!

E. Šulaitis

Audrius Navikas, Antanas Malikėnas, Sigitas Urbonavičius, ir Rimvydas Skyrius, visi Vilniaus universiteto prekybos ir ekonomikos sričių dėstytojai, kurie atvažiavo metams laiko į Illinois un-tą, Chicagoje, gilintis savo specialybėse.

Ed. Šulaičio nuotr.

BOSTONO ŽINIOS

ŠILUVOS KOPLYČIOS 25 METŲ JUBILIEJUS WASHINGTONE, DC.

Gausiame Šventės dalyvių būry buvo virš 70 asmenų iš Bostono ir jo apylinkių. Didžioji dalis važiavo autobusu, kiti keliavo lėktuvu arba nuosavais automobiliais.

Kelionės nuovargis išnyko iškiliais prasmingose pamaldose minint Šiluvos Marijos Kopylčios 25-ą sukaktį kartu su Lietuvos Laisvės atgavimu. Šventės dienomis buvo progos iš-

klausyti vysk. Sigitos Tamkevičiaus paskaitą "Lietuvos kankiniai", Chicago "Dainavos" choro ir pianisto Povilo Stravinskio koncertą, aplankyti Washingtono muziejus ir įžymybes.

JUOZO GIRNIAUS "RAŠTAI" LIETUVOJE

Nuo 1989 m. "Minties" leidykla pradėjo leisti seriją "Iš Lietuvos filosofijos palikimo". Per trumpą laiką, vienas po kito išleisti K. Narbuto, V. Gustainio, V. Sezemano, St. Šalkauskio, A. Maccinos filosofiniai

darbai. Šį rudinį seriją papildys pirmuoju iš keturių Juozo Girniaus Raštų tomu. "Raštų" sudarytoja ir redaktorė Giedrė Bautrienienė straipsnyje "Grąžinama dar viena skola" ("Knygnešys", 1991 m., Nr. 5, Kaunas) duoda filosofo Juozo Girniaus biografijos ir veiklos santrauką, jo Raštų turinį ir straipsnį "Laisvė".

Raštų sudarymo tikslu red. G. Bautrienienė gegužės – birželio mėn. buvo specialiai komandiruota į Bostoną. Bendradarbiaujant su Dr. J. Gimium buvo atrinkti ir suskirstyti į toms svarbiausi filosofo darbai: "Laisvė ir Būtis", "Filosofijos pagrindų" kursas gimnazijoms, "Žmogus be Dievo", "Tauta ir tautinė ištikimybė", straipsniai iš žurnalų "Logos", "Židinys" ir "Lietuvių Enciklopedijos" bei kt. Straipsnio autorės manymu, tokiu būdu "Lietuvos skaitytojams grąžinama dar viena įsisenėjusi skola".

TEATRO MĖGĖJŲ GRUPĖ RUOŠIASI PREMJErai

Neužilgo, gruodžio mėn. viduryje, Bostono žiūrovai galės pamatyti naują muzikinį vaidinimą "Ritos Kalėdų atostogos". Scenarijaus autorė ir vaidinimo režisierė, Dr. Mirga Gimiuvienė apibūdina savo kūrinį, kaip romantinę komediją. Lituanistinės Mokyklos direktorė Daiva De Sa Pereira parašė muziką, Dr. M. Gimiuvienės dainų tekstams, tad komedinis žanras pavirto miuziklu. Sumanymas sukurti ir pastatyti savo linksimą vaidinimą kilo po trijų sėkmingų pasirodymų metiniuose Lituanistinės Mokyklos vakaruose. Pirmasis buvo 1988 m. rudinį Vyt. Žilinskaitės fejtonų vakaras. Šią datą teatro mėgėjų būrys, taip save vadiną vaidintojai ir režisierė, laiko savo gimtadieniu. Vėliau buvo suvaidinti K. Almeno ir Vyt. Žilinskaitės satyriniai kūriniai.

Visų spektaklių tekstus ir režisūrą ruošė Dr. M. Gimiuvienė. Jos energija, linksmas būdas, pomėgis atkurti juokingas situacijas ir kitiems tą parodyti, kad visiems drauge linksmi pasijuokus iš savęs ir aplinkybių, pritraukė komedijos mėgėjus.

Šiuo metu teatro grupėje dalyvauja Norbertas Lingeraitis (Bostono Seksteto tenoras), Gita ir Aidas Kupčinskai (Etnografinio ansamblio "Sodauto" vadovė ir anays), Aida Janulaitytė (studijuojama dramą BU), Jūra te Aukštikalnienė (mokėsi dainavimo), Dalia Stundžaitė (lankė dramos studiją), Andrius Dilba (taut. šokių "Sambūris").

Juos vienija meilė teatrui, komedijai, užsidegimas kuo geriau suvaidinti savo pačių sukurtą veikalą. Todėl nuo pat pavasario sekmdieniais susirenka Lietuvos klube, kur vyksta repetitijos, skirdami savo laisva laiką išmėginimams scenai. Linkėdami sėkmės naujam kolektyvui, laikiame miuziklo premjeros.

L.Ž.

Bostono ir Apylinkės Pabaltiečių Bendruomenės maloniai kviečia Jus dalyvauti

BALTIJOS TAUTŲ LAISVĖS ŠVENTĖJE

paminėti kovos, užsitęsusių virš penkiasdešimt metų ir mūsų bendros svajonės išpildymo,

Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atgavimo

Šeštadienį, lapkričio 16 dieną

7:00 v.v. Kokteiliai, 8:00v.v. Vakarienė ir Svečių pristatymas, 10:00v.v. Šokiai

Dalyvaus Lietuvos Ambasadorius S.Lozoraitis

Kultūrinę programą atliks lietuvių, latvių ir estų vienetai, baigiant tautų draugystės šokių.

American Ballroom - Westin Hotel - Copley Place

**10 Huntington Avenue
Boston, Massachusetts**

Bilietai \$50.00 / asm. Būtina rezervuoti prieš lapkričio 12 d.

Dėl bilietų ir informacijos prašom kreiptis pas:

Antaną Janušką

**17 Church Street
Milton, MA. 02186
617-698-5438**

Čekius rašyti: Baltic Freedom Celebration

APIE VYR. TEISĖJĄ (HARASSMENT)

Vladas Vijeikis

– Užeik į virtuvę, – sako Florijonienė man lankantis pas draugą Florijoną. Net Florijonas šiek tiek nustebo. Virtuvė Florijonienės viešpatija ir labai retai kas įleidžiamas.

– Tingi valgomajame stalą uždengti, – šnybštelėjo man Florijonas. Florijonienė savo karalijoje labai maloniai mus sutiko, o į mane kreipdamosi, sako:

– Kokių koldūnų norėtum? Su grybais, su mėsa ar su varške?

– Kokių duosi, bus gerai, – nusikuklinau.

– Ne tik koldūnų, bet ir Napoleono gerą gabalą turiu. Bus prie kavos.

– O kaip skaičius ar vynos? – labai nuolankiai paklausė Florijonas. – Prie koldūnų labai tiktų vynos. Tik nežinau ar baltas ar raudonas.

Pastebėjęs labai blogas užuominas reiškiantį Florijonienės žvilgsnį, sukniūžo savo kėdėje.

– Švenčiu lyg ir šventę. Mano sieloj šiandien šventė! – uždainavo Florijonienė.

– O kokios šventosios šventė? – pasiteiravau, – Agnieška, Magdalena, Kunigunda? Kuri gi?

– Ta proga reikėtų pakelti vieną kitą tostą už tas šventasias, – įsiterpė Florijonas, bet gavęs dvigubai daugiau mušantį žvilgsnį vėl nu tilo.

– Šiandien švenčiu Anitos šventę. Štai jums pripiltos stiklinės. Pakelkite jos garbei. Florijonas liūdnai pažvelgė į Coca Cola pripildytas stiklines ir paklausė:

– O kas ta šventoji Anita, kurios garbei turiu pakelti šį keistą gėrimą?

– Kokia gėda. Argi nematėte televizijos, kurioje pasirodė Anita ir atidengė visus jūsų vyrų baisius darbus. Tiek šimtmečių vyrai mus kankino. Nei viena nei išdrįso, o Anita kaip kokio Orleano mergelė išėjo grumtis su tais judošiais.

Prarijęs porą koldūnų ir aš nutariau įsijungti į šį debatą. Sakau:

– Mačiau ir girdėjau Anitą televizijoje, bet Clarence sako, kad taip visai nebuvo.

– Pritariu, – šūktelėjo Florijonas, – išsigalvojo ir skelbia visam pasauliui nebūtus dalykus.

– Nebūtus?! – riktėlėjo Florijonienė, – Kaip tai nebūtus? Jūs vyrai skriaudėte ir išnaudojote moteris šimtmečiais. O dabar atsirado moteris, kuri atidengė jūsų bjaurius darbus. Tegyvuoja

Anita! Gal nori dar koldūnų? Su grybais ar mėsa?

Florijonas sukramtęs koldūną su mėsa, prašneko.

– Brangute, ar aš kada tavę išnaudojau, ar aš...

Neteko Florijonui baigti savo minties. Florijonienė šoko, kaip padegta.

– O kaipgi. Ar ne tau sačiau, kad tu savo oktopo rankas sau pasilaikytum? Ar nesakiau, kad aš ne tavo kišenė, kad savo rankas kaisiotum?

– Na, gal ir sakei, neprišimenu. Bet tokią intymią situaciją aš nepanaudojau, kad tavę tarnyboje pakelti. Tu net netarnavai pas mane. Aš tau nicko nežadėjau.

– O kaip nežadėjai? Tu sakei, kad mane vesi. Aukso kalnus žadėjai. O kur jie? Jeigu Lietuvoje būtų veikt moteris saugojantys įstatymai, tai šiandien čia sofoje nesėdėtum. Pančiais surakintas kalėjime riogso-tum. Harassment. Ar girdėjai?

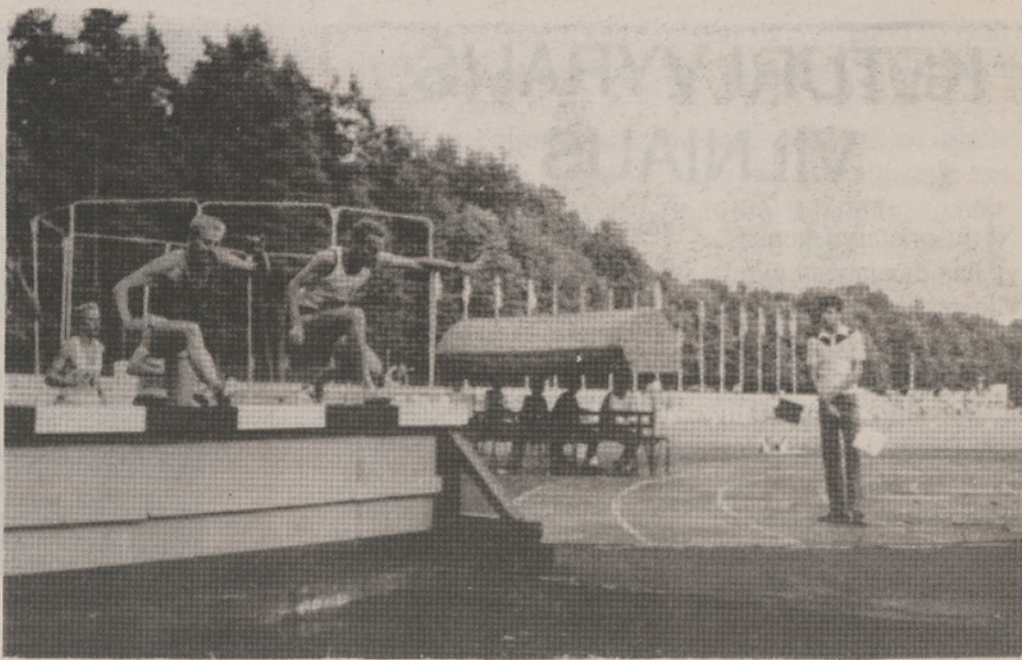
– Tu matai, kokia velniava, – Florijonas kreipėsi į mane. – Pasakysi kokį gražų žodelį merginai, ji jau biesas žino ką ims galvoti. Jeigu nieko nesakysi, dėmesio neatkreipsi, labai išsižeis. Kitai ima nervai trikti, kad jos nickas nepastebi. Tad kai kurie vyrai vien tik iš pasigailėjimo vieną kitą gražų žodį numeta. O mergaitė jau ima kažin ką galvoti. Ar supratai? – Čia Florijonas vėl į mane kreipėsi.

O aš, kramtydamas koldūną, su grybais negalėjau nuspręsti. Pagalvojau apie tuos senatorius, kurie Anitos ir Clarence reikalus svarstė. Jiems bepigu. Jiems nei ta Anita nei Clarence nerūpėjo. Jiems reikėjo televizijoje pasirodyti. Pasirodymas televizijoje velniškai daug kainuoja. O čia tokia proga. Nicko. Tad jie ir kalbėjo ir kalbėjo. Klausinėjo ir klausinėjo. Net patys nesusigaugydami ko jie klausia.

Pastebėjau, kad Florijonas šiek tiek nusiminė, tad sakau:

– Florijonai, nenusimink. Tik pažiūrėk, kokius gudrius senatorius mes turime. Parkinimo tiketų nemo-ka, restorane sąskaitas išmeta, čekius gali rašyti kiek širdis geidžia. Jiems nieko už tai. Su tokia gudria valdžia galima gyventi. Čia tau ne Gorbačiovas ar Yelcinas.

– Na, o jeigu Lietuvos parlamentarams ims tokius triukus daryti? Amerika turtinga, ji gali pakelti visokias vagystes. Bet kaip Lie-

Andrius Klemas (Washingtono Vėjas) laimėjęs iškiliausio vyrų klasės dalyvio žymenį 1991 m. Š.A. pabaltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybėse, š.m. rugsėjo 14-15 d. Parma, Ohio. Andrius taipogi dalyvavo šią vasarą Lietuvoje įvykusiose IV-se Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse, laimėdamas aukso medalį 30 km. bėgime Trakai – Vilnius. A.K. yra JAV karinės aviacijos kapitonas šiuo metu gyvena Albuquerque, N.M. ir yra JAV ginkluotųjų pajėgų lengv. atletikos rinktinės narys

Nuotraukoje Andrius (pirmas iš dešinės) šoka per vandens kliūtį 3000 m. kliūtinio bėgimo metu IV-se PLSŽ-se, Vilniuje.

BOSTONO RENGINIŲ KALENDORIUS

Lapkričio 3 d. sekmadienį 3 val. p.p. First & Second Church, 66 Marlborough St. Bostone įvyks pirmas šio sezono Baltų Draugijos kon-

tuva? Tik pradėdami gyventi?

Florijonienė suprato, kad čia ilgų pasikalbėjimų tema. Tad susirinko lėkštes, kitus valgymo reikmenis ir ėmė plauti. O būčiau dar suvalgęs vieną kitą koldūną su

certas. Programą atliks solistė Gražina Apanavičiūtė (soprano), akomponuos Vy-tas Bakšys (piano).

Lapkričio 3 d. sekmadienį 3 val. p.p. Maironio Parke, Worcester, MA. įvyks seserų Marytės Bizin-

grybais.

Florijonas mirktelėjo man ir sako:

– Tas Clarence pravornas vyras. Tinka prie tanciaus ir prie ražančiaus. Aš už jį. O kaip tu?

kauskaitės– Bildienės ir Verutės Bizinkauskaitės–Cote koncertas, lėšos po koncerto bus paskirtos SOS-VAIKAI organizacijai.

Lapkričio 3-8 d.d. Vienoje, Austrija, įvyks Tarp-tautinio rašytojų P.E.N. klubo 56-asis Pasaulinis Kongresas. Garbės nariu yra pakviestas Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis. Amerikos lietuvių rašytojus atstovaus meno žurnalistas Stasys Gostautas iš Westwoodo, MA.

L.Ž.

“TORVIL” LTD.
FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

PARCELS SERVICE

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing) (min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS** (regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery)
 - regular (4 weeks)
 - express (7 business days)
- ▶ **DELIVERY OF DRUGS AVAILABLE WITH DOCTOR'S PRESCRIPTION**
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **INVITATIONS FOR VISITORS**
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 weeks delivery (Volga, Lada, Samara, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON “AIR CARGO”

CANADA

Head Office
63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch
TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA
LATVIA
ESTONIA
UKRAINE
BYELORUSSIA
MOLDAVIA
ARMENIA
GEORGIA
LENINGRAD
MOSCOW

U.S.A.

Head Office
2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch
R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel / Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

CLEVELANDE ir apylinkėse**RUDENS ŽIEDAI – ŠIO SEZONO MADOS**

Vyr. Skaučių Židinys Clevelando visuomenei vis dovanoja įvairius parengimus. Šių metų spalio 20 d. surengė madų parodą, "Rudens Žiedai". Paroda įvyko Lietuvių namų salėje. Salę tą popietę skendo rudens žieduose, o stalus puošė įvairūs skanėstai. Salės dekoravimui vadovavo talentingoji židinietė Giedrė Kijauskienė, o stalų papuošimu ir visais skanėstais pasirūpino ir suorganizavo pasižymėjusi kulinarė židinietė Bronė Paulionienė su talka.

Popietę atidarė vyr. sk. Aldona Miškinienė. Pirmajai parodos daliai vadovavo šios parodos madų organizatorė Gidonė Steponavičienė. Gidonė Clevelandiečiams pažįstama kaip šios srities specialistė ir jos modeliavimo talentais nekartą žavėjomės. Visos eilutės šiai parodai buvo iš, "Looking Glass" krautuvės, kuri yra Chesterland miestelyje.

Modeliuotojos buvo: Teresė Urbaitienė, Danutė Dundurienė, Silvija Mace, Roma Tatarūnienė, Alexandra Kudukytė, Ingrida Bublicienė, Rama Bublytė. Grašios suknelės, kostiumėliai dalyviams davė progą susipažinti su paskutinėmis mados ir kai ką įsigyti.

Popietę pajavairino pianistė iš Lietuvos Roma Banzienė. Ji gražiai atliko Šopeno valsų popurį. Antrąją parodos dalį pravedė Aldona Miškinienė.

Loterijai labai sėkmingai vadovavo Angelė Staškuvienė. I.

NAUJA APYGARDOS VALDYBA
JAV LB Ohio Apygar-

dos naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Pranas Joga, vicepirmininkė Ona Jokubaitienė, sekretorė Aida Bublytė, izdininkas Jonas Kazlauskas, valdybos narys Danius Šilgalis.

**AMERIKIEČIAI
DEDIKUOJA KONCERTĄ
RYTŲ EUROPOS
IŠLAISVINIMUI**

Naujos muzikos ansamblis "EPICYCLE" pradės savo sezoną koncertu, kuris įvyks lapkričio 10 d. sekmadienį 4 v.p.p. HARKNESS CHAPEL – Case Western Reserve universiteto rajone, Bellflower ir Ford gatvių kampe.

Bus atlikti kūriniai: Bartok, Gubaidulina, Smith ir Jono Švedo smuiko ir fortepiono sonata N.I. Bilietai 6 dol. Pensininkams ir studentams 4 dol.

**PENSININKŲ KLUBO
NARIŲ SUĖJIMAS**

Įvyks lapkričio 6 d., trečiadienį, 2 val. popiet, Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Šis suėjimas skiriamas paminėti tradicinę Padėkos dieną, padėkoti Dievui už sveikatą, duotą derlių čia ir mūsų Tėvynėje ir ypatingai už Lietuvai atiduotą pilną laisvę ir nepriklausomybę. Suėjimo programa: Padėkos žodis, Dr. A. Čepulio paskaita, tradiciniai kalakutienos pietūs paruošti Gintaro valgyklos ir pabendraavimas.

Pietūs nemokamai visiems nariams, kurie 1991 m. sumokėjo nario mokesį. Svečiams pietų kaina 5 dol. Kava ir pyragai visiems nemokamai. J.B.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS TARYBOS
Posėdis yra šaukiamas

sekmadienį, š.m. lapkričio 3 d., po 10:30 val. Sumos parapijos salėje. Ger.J.

LAIMĖJIMŲ BILIETUS

Šv. Jurgio parapijos Rudens Festivalio loterijai dar galite gauti klebonijoje. Š.m. lapkričio 10 d. sekmadienį po 10:30 val. Sumos visi clevelandiečiai yra kviečiami dalyvauti Rudens Festivalyje ir paremti parapiją. Ger.J.

VISŲ ŠVENTŲJŲ DIENA

Š.m. lapkričio 1 d., yra visiems katalikams privaloma šventė. Šv. Jurgio Parapijoje tą dieną Mišios bus atnašaujamos 8:00 val. ryto ir 7:00 val. vakaro.

VĖLINĖS

Šiomet bus šeštadienį, š.m. lapkričio 2 d. Jos yra skirtos pasimelsti už mirusiųjų sielas. Šv. Jurgio parapijoje tą dieną tradicinės trejos Vėlinių Mišios bus atnašaujamos pradedant 8:00 val. ryto. Visi yra kviečiami Vėlinių vokelyje įrašyti mirusiųjų vardus ir įteikti ji aukų rinkėjams. Tie vardai bus prisimenami per visas lapkričio mėn. Mišias.

Visų Sielų kapinėse nuo lapkričio 1 d. prie kapų padėti vainikai bus palikti per žiemą iki 1992 m. kovo 1 d. Ger.J.

**PARDUODAMAS 3-IJŲ
KAMBARIŲ BUTAS
VILNIJUJE**

Pašilaičiu rajone, antras aukštas. Bendras plotis 68 kv.m, kambariai izuoluiuoti – plotis 41 kv.m, virtuvė – 9 kv.m, koridorius – 12 kv.m. tualetas ir vonia izuoluiuoti, dvi lodžijos, rusys. Tel. (718)266-3942

LEIDINYS APIE ŽALGIRIEČIŲ VIZITĄ AMERIKOJE

Gerokai pavėluotai Lietuvoje pasirodė liuksusinis leidinys apie Vilniaus "Žalgirio" jaunųjų futbolininkų vizitą JAV 1989 m., pavadinamas "Trispalvė virš Daleso". Kaip žinome, tada žalgiriečiai buvo atvykę žaisti į tarptautinį turnyrą Dalaso mieste, o prieš tai savaitę laiko praleido Chicagoje. Todėl apie viešnagę ir žaidimus šiuose dviejuose miestuose ši knygelė (turi 36 didoko formato puslapius) ir kalba.

Šios knygelės redaktorius Rolandas Barysas (jis irgi buvo delegacijos narys), kuris įžanginiame žodyje tarp kitko sako: "Sėkmingam jaunųjų žalgiriečių debiutui "Dallas Cup" turnyre nemažai padėjo Amerikos lietuviai, sudarę sąlygas savaitę treneriui ir žaisti draugiškus susitikimus Chicagoje. Viešnagė šiame mieste buvo naudinga ne tik

sportiniu požiūriu, bet ir bendražmogiškuoju. Delegacijos nariai, apsistoję tautiečių šeimose, galėjo susipažinti su jų gyvenimu, sužinoti toli nuo tėvynės atsidūrusių žmonių lūkesčius, jausmus savo gimtajai žemei, tradicijoms, papročiams, kalbai, kultūrai".

Pats leidinys yra labai gausiai iliustruotas spalvotomis nuotraukomis (o jų atspausdinimo kokybė labai aukšta). Nuotraukų autoriais žymimi: Zigmas Degutis, Jonas Pleirys, Edvardas Šulaitis, Birutė Bulotaitė. Rolandas Barysas.

-KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ-

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdiniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenų Kultūrinis Fondas
P.O. Box 10782
St. Petersburg, Fl. 33733

- - - - -

- Ar visos pasakos prasižada tokiais žodžiais: Senai, labai senai...?

- O ne. Mūsų laikais dažnai pasakos prasideda: Mieloji, šiandien turėsiu ilgai dirbti viršvalandžius ir grįšiu vėlai...

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vesinama teikianti jaukią atmosferą mūšio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

ĮVYKIŲ KRONIKA

DAUG PAREIGŲ SOCIALINIAM BENDRAVIME

Lietuvai tapus pilnateise Jungtinių Tautų nare prisidėjo daug pareigų socialinio bendravimo srityje netik am basadoriui Anicetui Simučiu, bet ir jo žmonai. Dalyvauti tenka dažniausia kartu, bet daugelyj atveju ir atskirai. Štai pora tokių atvejų.

Rugsėjo 24-tą dieną, Valstybės Sekretoriaus žmona, ponja Baker, sukviėtė visų Misijų vadovų žmonas į Whitney Amerikos Meno Muziejų kuklioms vaišėms – kava ir pyragaičiais. Joms buvo aprodyti muziejų išstatyti amerikiečių dailininkų – modernistų darbai. Savo atsilankymu susirinkimą pagerbė ir Prezidento žmona, ponja Barbara Bush, trumpam užsukdama į susirinkimą ir visas pasveikindama.

Prie Jungtinių Tautų egzistuoja Misijų Ambasadorių žmonių klubas. Tai organizacija, kuriai priklauso visų Misijų akredituotų ambasadorių ir sekretoriato vadovų žmonos ir kuriai šiuo metu pirmininkauja Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadoriaus žmona, ponja Alice Pickering. Spalio 15-tą dieną įvyko pirmas šio sezono susirinkimas – priešpiečiai, kuriame dalyvavo ir ponja Simutienė.

Susirinkimas įvyko viename iš Jungtinių Tautų rūmuose esančių delegatams skirtų restoranų, kur susirinko gal daugiau šimto klubo narių ir jų svečių. Buvo pasakytos kalbos apie UNICEF organizaciją, buvo loterija, kurios pelnas skirtas tos organizacijos reikšlams. Naujos narės buvo pasodintos į garbingiausią vietą, prie pirmininkės ir jos svečių: ponių de Cuellar, Loeb ir kitų. Po vieną, naujos narės buvo pakviestos atsistoti ir joms buvo smarkiai paplota. Čia Lietuvai buvo parodytas ypatingas dėmesys, nes iš baltiečių tik ji viena dalyvavo. Rep.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
pristatomi į namus. Drabužiai, maistas, vaistai neribotais kiekiais, BE MUITO. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

BUS PAGERBTAS MIN. PIRMININKAS G. VAGNORIUS

48-tojo Vliko Seimo pobūvio metu, rengiamo š.m. lapkričio 3 d. bus pagerbtas Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius. Rengimo komitetas kviečia į pobūvį vietas užsisakyti iš anksto telefonais: Ir. Kriaučeliūnienė – 708-301-8183 arba S. Dziugienė – 708-423-1681.

AKADEMIJA BRONIUI KVIKLIUI PAGERBTI

Broniui Kvikliui pagerbti akademija–minėjimas įvyks sekmadienį, spalio 27 d. 3:00 val. p.p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje. Programoje: Akademija–minėjimas ir meninė dalis. Minėjimą rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio Vadija.

Akademijoje: dr. inž. fil. Jurgis Gimbutas kalbės "Bronius Kviklys – autorius Mūsų Lietuva ir Lietuvos Bažnyčios"; kun. Pranas Garšva, MIC, vyriausias "Draugo" redaktorius, – "Bronius Kviklys – Draugo redaktorius", Petras Aleksa, Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos vedėjas – "Broniaus Kviklio istorinis veikalas Lietuvos Bažnyčios" ir istorikas fil. Jonas Dainauskas – "Bronius Kviklys – visuomeninkas".

Meninėje dalyje programą atlieka: smuikininkė Linda Veleckytė – Kerpienė ir solistas Jonas Vaznelis, akomponuojant muzikai fil. Alvydui Vasaičiui.

Visuomenė kviečiama į minėjimą atsilankyti ir pagerbti Korp! Vytis garbės narį fil. Bronių Kviklį ir jo atliktus darbus žurnalistinėje, tautinėje, skautiškoje ir visuomeninėje veikloje.

SOLISTĖ ALODIJA DIČIUTĖ – TREČIOKIENĖ Į DAILIŲJŲ MENŲ KLUBĄ

Los Angeles, Calif., nuo 1956 metų pavasario veikiantis Dailių Menų Klubas, pirmininkaujant Broniui Railai, 1991 m. spalio mėn. 13 dieną įvykusiame DMK narių susirinkime pilna nare priėmė žinomą Lietuvos operos solistę Alodiją

Dičiūtę – Trečiokię. Ji perskaitė savo meninį credo, papasakojo gyvenimiškų atsiminimų. Dailių Menų Klubu vardu į įstojančios pasisakymą taip pat rašė atsakė Alė Rūta. Po to, kiekvienas DMK narys pasisakė apie naują narį, išgirs ta net senų prisiminimų. Sugiedota "Ilgiausių metų", su šampano gurkšneliu tos išskilmės baigtos. Šeimininkai dalyvavusius maloniai pavaišino.

Sekančiu DMK pirminin ku tampa Bernardas Brazdžionis. Susirinkime dalyvavo ir svečių, tarp jų generolo Povilo Plechavičiaus sesuo Elena Plechavičiūtė – Legeckienė. Alg. G.

KAZYS DAUGĖLA

Bedford, NH, PSA Journal žiniomis tapo atžymėtas amerikiečių foto mėgėjų sėgos už sekmingą dalyvavimą tarptautinėse parodose, suteikiant jam monochrominių (balta – juoda) stambiųjų nuotraukų klasėje – 1-nos ir 2-jų žvaigždžių atžymėjimus (2 stars exhibitor). Sveikiname K. Daugėlą su jo atsiekimais PSA salionuose. Iki šiol toliose varžybose lietuvių atsiekimai yra retoki. Ger.J.

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Bitėnas R., Bronxville	30.00
Liutkus A., Shaker Hts.	20.00
Tamulionis R., Birmingham	10.00
Meilus L., Warren	5.00
Mažulis š., Wildwood	10.00
Šapalas Pr., Lemont	5.00
Griniūtė L., Chicago	20.00
Dzigas V., Omaha	15.00
Šimkus A., Santa Monica ...	20.00
Obelenis Z., Russel	20.00
Šatkauskas A., Oakville	5.00
Plateris A., Bethesda	20.00
Tumas A., Newbury Pk.	20.00

Visiems aukotojams..
nuoširdžiai dėkojame

ESAME GAVĘ PAMINĖTI BALTIC STATES VS. THE RUSSIAN EMPIRE

Parašyta Val Ramonis, ir išleista 1991 metais. Tai iliustruota, su daugeliu nuotraukų ir žemėlapių 79 psl. knygelė. Jos kaina \$7.00 su persiuntimu. Knygelė gaunama Heritage Guild, P.O. Box 225, Lemont, IL. 60439. Platintojams duodama nuolaida.

**MAISTO SIUNTINIAI Į
Lietuvą ŠVENTĖM
žemesnėm kainomis:**
dešros, sūris, aliejus, mėsa dėžutėse, ryžiai, cukrus, kava ir kt. 55 svarų pats mėgstamiausias – tik \$90.– Turime ir kitokių.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

ŠVENTINIUS SVEIKINIMUS SPAUSDINKITE DIRVOJE

Likę nepilni du mėnesiai iki didžiųjų švenčių – šv. Kalėdų ir Naujųjų metų. O pagal seną ir gražų paprotį, tų švenčių laukiant, vieni vienaip, kiti kitaip atsimeiname savo gimines, draugus, pažįstamus. Siunčiame vieni kitiems sveikinius, dovanas ar dar kitaip sugalvotus pasigarsinimus, kad esame jų neužmiršę, linkime sveikatos ir pridėdame dar kitų gražių žodžių.

Dirva iki šiol neragina, kaip geriau savo artimuosius prisiminti ir pasveikinti. Bet šiais metais jau norime pasiūlyti.

Čia spausdinam trijų dydžių sveikinimo korteles. Į visas jas, kaitaliojant raidžių didumą, galima daug ką įrašyti. Svarbu tik, kiek Jūs tam reikalui norit išleisti. Ne tik pasveikinti savo artimuosius, bet būkim atviri, ir savo laikraštį paremti.

Mažiausia kortelė kaštuoja \$20.–, vidurinė \$30.–, o didžiausioji \$40.–. Į kortelę surašius sveikinimą ir pridėjus čia nurodytos sumos čekį, reikia atsiųsti Dirvai. Mes kortelę perrašysim laikraštinei raidėm ir atspausime šventiniuose Dirvos numeriuose.

Visi lietuviški laikraščiai su pagrindu dejuoja, kad leidimo sąlygos nepaprastai brangėja, o dėl vyresniųjų skaitytojų mirčių prenumeratorių skaičius mažėja. Tuo tarpu naujų pajėgių imigrantų, kurie Dirvą ar kitą lietuvišką laikraštį tuoj užsisakytų, beveik nėra. Todėl, kad galą su galu sudurtume, reikia visokios kitos talkos.

Šventinius sveikinius Dirvoje pradėsime spausdinti lapkričio mėn. antroje pusėje.

Būsime dėkingi, jeigu į tą mūsų kvietimą atsiliepsit. Jūsų giminės ar draugai, pamatę tokį sveikinimą Dirvoje, tikrai apsidžiaugs.

Jūsų DIRVA,
19807 Cherokee Ave.
Cleveland, OH. 44119

\$40.–

\$30.–

\$20.–